

11/2010

Ročník XXXV.

Cena 0,33 €

NITRA

kultúrno - spoločenský mesačník

www.nitra.sk

Medirytina od neznámeho autora. Klasicistická veduta Nitry vznikla v rokoch 1848-1849. Zobrazuje oddychujúce hurbanovské vojská pri Nitre.

Seniorky spod Zobora dobyli Portimão

Gymnastický klub Gymnasion pri Centre pre seniorov na Baničovej ulici v Nitre úspešne reprezentoval naše mesto i SR na II. európskom gymnastickom festivale seniorov „Golden Age 2010“ Zlatý vek, ktorý sa konal v portugalskom meste Portimão. Dámy v zrelom veku tu predvedli zostavu s názvom Zlatý vek.

Pri výbere hudby z filmu Charlieho Chaplina Svetlá rámp im poradil Ladislav Bartosiewicz, gymnastickú zostavu pripravila a nadviedla vedúca klubu Magda Griesbachová. Ona sama stvárnila postavu Charlieho Chaplina. Na festival pricestovalo 21 štátov, medzi nimi boli aj Nitrianky. Slovensko reprezentovala i skupina Diamanty z Košíc. Každý klub mal dve vystúpenia a podľa Magdy Griesbachovej

nitriansky Gymnasion zožal obrovský úspech.

„Myšlienka filmu Svetlá rámp na festivale rezonovala,“ uviedla Magda Griesbachová. „Tancom sme vyjadrili posolstvo – človek síce chápe, že nič netrvá večne - ani my, ľudia. Život má svoje štádiá. Niektorým z nás bolo dané žiť svoj zlatý vek, čo sa vo všeobecnosti prijíma ako Boží dar. Z času na čas žijeme svoj život ako predstavenie nejakej divadelnej hry a spolu so starým múdrom klaunom sa pokúšame usmievať.“

V Portugalsku Nitru reprezentovali: Alena Babčanová, Ivona Chumchalová, Katarína Baráthová, Zina Žiaková, Mária Ožvaldová, Alena Šillerová a vedúca klubu Magda Griesbachová.

(sy), foto: Katarína Baráthová

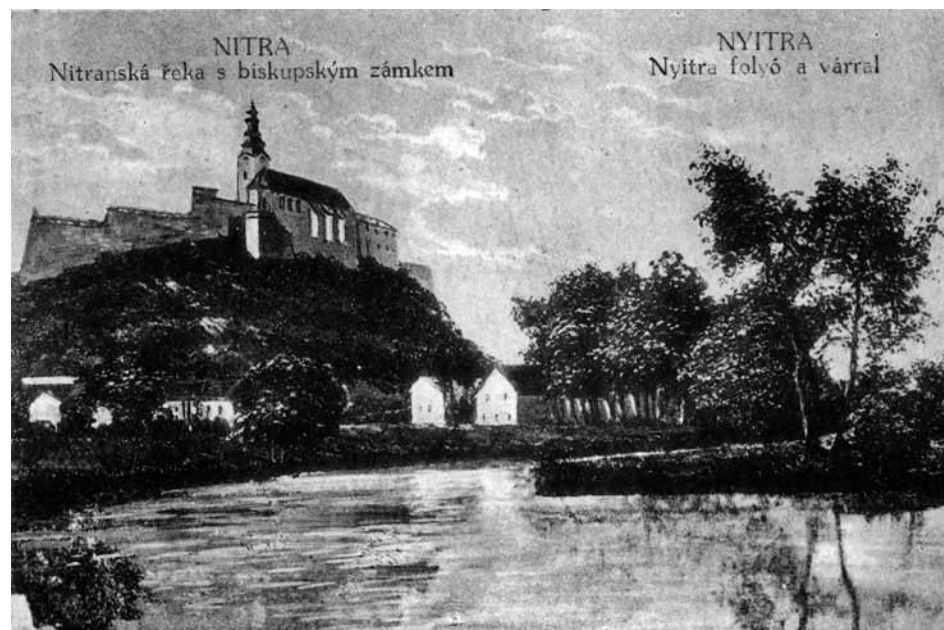

Storočnej jubilantke Márii Borgulovej zablahožela poslanec František Bečica.

Vzácneho životného jubilea 100 rokov sa v minulých dňoch dožila babička Mária Borgulová z Nitry – Krškán. Za výbor mestskej časti bol babičke k jubileu zablahoželať predseda VMČ a poslanec mestského zastupiteľstva v Nitre František Bečica (na snímke). Babička sa napriek vysokému veku teší dobrému zdraviu a v prítomnosti pána poslancu si zaspomínala na svoje mladé roky života. Žije v opatere svojich príbuzných, ktorí sa o ňu starajú.

Text: (Is), Foto: (A)

Nitra na snímkach z minulosti

Dve podoby Nitrianske hradu zo začiatku 20. storočia.

Foto: archív B.Bajla

OBSAH

5 Odišli do hereckého neba

25 Karol Felix na ceste

26 Tradícia v Báčskom Petrovci

Text k fotografii na titulnej strane: Primátor Jozef Dvonč a dcéra F. K. Veselého Eva Veselá pri krste knihy Laca Zrubca *Dedinka v údolí*, v ktorej do románovej podoby stvárnil život F. K. Veselého.

Foto: Ludmila SYNAKOVÁ

Tridsaťpäť rokov kultúrno-spoločenského mesačníka NITRA **Svedectvo o súčasnosti**

Tohto roku uplynulo 35 rokov od začatia vydávania kultúrno-spoločenského mesačníka Nitra. Skôr narodení čitateľa vedia, že pôvodne vychádzal pod názvom *Život a kultúra* mesta Nitry a jeho prvým vydavateľom bol Mestský národný výbor a Park kultúry a oddychu v Nitre. Vo svojich počiatkoch časopis vychádzal na jedenástich stranách vrátane obálky. Mesačník mapoval kultúrny a spoločenský život pod Zborom a nevyhol sa žiadnej z dôležitých tém, ktoré ovplyvňovali vtedajšie dianie v našom meste. I keď jeho vydávanie bolo silne poznačené ideologickým nánosom, časopis sa výraznou mierou podieľal na formovaní kultúrneho povedomia obyvateľstva a kultúrnym inštitúciám pomáhal pri propagovaní ich všestranných aktivít.

V období formovania samosprávy, v 90-tych rokoch minulého storočia, mal časopis významný podiel na formovaní svojich čitateľov a dokázal svoju opodstatnenosť na presýtenom časopiseckom trhu. Ak vezmeme do úvahy, že vkus dnešného čitateľa sa pod vplyvom bulváru zmenil takmer o 180 stupňov, musí nás tešiť skutočnosť, že mesačník Nitra si aj naďalej zachováva svojich verných čitateľov. Je určite potešiteľné, že neskázol

do bulvárnej podoby a dodnes zostáva verný svojmu hlavnému poslaniu - prinášať informácie o dianí vo verejnom živote, na poli kultúry a pripomínaní histórie.

V období transformácie verejnej správy a prenosu kompetencií zo štátnej správy na samosprávu sa snažil v čo najširšej miere prinášať aktuálne informácie o dianí v samosprávnych orgánoch mesta. Usiloval sa tiež naplňať hlavné ambície samosprávy - prezentovať sa pred občanmi. Túto úlohu na seba prevzala aktuálne napĺňaná internetová stránka mesta www.nitra.sk a ešte vo väčšej miere tlačaná príloha *Mesto Nitra* informuje, ktorý je súčasťou inzertných novín. Je však chválhodné, že Mesto Nitra a mestský úrad ako vydavateľ si uvedomuje, že musí byť záujmom samosprávy, aby sa médium intenzívne venovalo kultivovaniu miestneho a regionálneho vedomia, spoločenského života, podpore miestnej kultúry, oživeniu kultúrnych tradícií, osvetovej činnosti zameranej na dejiny, či na ochranu a zveľadovanie prírodných daností, sídelných a iných osobitostí mesta.

Tridsaťpäť rokov existencie len podčiarkuje skutočnosť, že časopis si do dnešných čias zachováva

pokračovanie na 29. str.

Rozhovor s primátorom mesta Nitry Jozefom Dvončom **Obchvat mesta, kafiléria a nový most**

Pán primátor, štyri roky ste na čele tohto mesta. Keď sa pozriete späť na uplynulé obdobie, nakoľko sa vám podarilo splniť váš volebný program?

Som presvedčený, že aj keď niektoré zámery boli možno smelšie a príbrzdila ich hospodárska kríza, program je splnený. Podarilo sa splniť sľuby, ktoré sa týkali výstavby nájomných bytov, zabezpečenia sociálnej oblasti, napr. formou jednorazových finančných príspevkov pre seniorov a novorodencov, či opráv ZŠ a MŠ. Niektoré veci boli zrealizované v náhradných priestoroch, napr. Fórum mladých sme nestavali, ale prenajali sme priestory. Určite treba spomenúť rekonštrukciu ZS Fatranská a Benkova a výstavbu nového pavilónu na ZŠ Tulipánová. Mesto zabezpečilo nákup 2 300 postieľok pre deti MŠ, opravili sa viaceré miestne komunikácie a chodníky, vybuodovalo sa 500 parkovacích miest, rekonštruovali sa kultúrne domy v Janíkovciach, Krškanoch a Dražovciach, Centrum voľného času Domino, ZUŠ J. Rosinského a Centrum zdravia v Párovských Hájoch. Uskutočnili sa tri etapy revitalizácie mestského parku na Sihoti, dali sme do užívania mestskú športovú halu na Klokočine, čo bola veľká mestská investícia zrealizovaná z vlastných

prostriedkov. Za toto obdobie sa zrealizovalo 550 investičných akcií. Určite bude ešte v roku 2010 odovzdaný do užívania nový most cez rieku Nitra a bude zateplená poliklinika na sídlisku Chrenová. Takisto sa nám podarilo odstrániť vlečúci sa problém, ktorým bola nevyužívaná detská nemocnica na Zobore, ktorá bude zrekonštruovaná na domov dôchodcov a zariadenie opatrovateľskej služby. Za významné počiny pokladám aj získanie ocenení pre mesto ako je Oskar bez bariér a Hlavné mesto biodiverzity.

Vyriešenie ktorého problému vás potešilo najviac?

Musím zdôrazniť, že človek sám nezmôže nič. Vela záleží od MZ - je to 31 poslancov, tiež od činnosti mestského úradu a našich organizácií! Druhým dôležitým momentom sú obyvateľia Nitry. Ak ľudia v meste

pochopia naše myšlienky a sú ochotní sa spolupodieľať na riešení vecí, alebo priložia ruku k dielu, tak úspech je zaručený. Pre mňa je najdôležitejším problémom odstránenie kafilérie. Tento problém sa tu roky nepodarilo vyriešiť ani príkazmi, ani výkazmi a teraz je vyriešený. Ešte treba dotiahnuť niektoré veci, ako je zmysluplné využitie areálu kafilérie, ale zápach na Klokočine a pod Kalváriou sa skončil. Pôjdu tam Mestské služby a časť areálu sa prenajme.

Primátor Jozef Dvonč ako hosť Literárneho klubu J. Jeseňského v prítomnosti predsedníčky klubu E. Ruthovej.

Foto: autorka

A z čoho ďalšieho máte dobrý pocit...?

Druhá vec je juhovýchodný obchvat. Ten síce nestavia mesto, ale z pozície mesta sme urobili všetko preto, aby sa juhovýchodný obchvat odovzdal na budúci rok do užívania. Začiatu výstavby predchádzali náročné rokovania s Dialničnou spoločnosťou, s obyvateľmi dotknutých obcí, i s tými, čo nechceli ustúpiť z vlastníctva pozemkov. Pamätám si na Lehotu, kde sme boli presvedčať ľudí, ktorí nechceli obetovať vinohrad, alebo nechceli mať hukot aj z dru-

bola výstavba tretieho mostu. Viacerí primátori predomnou mali v programe výstavbu tohto mostu. Tento most bude stáť na Slančíkovej a prepojí Chrenovú so Starým mestom. Teraz je však úplne jedno, kde tento most bude stáť, pretože v súčasnosti pripravujeme aj výstavbu štvrtého mostu v Kršknoch. Mesto dostane novú dominantu. Verím, že pri výstavbe ciest Novozámocká a Dlhá nám pribudne tento štvrtý most a potom piaty a šiesty pri obsluhu nového územia Párovské Lúky, kde sa plá-

ne hodnotia váš vzťah k ľuďom. Neodmietnete žiadnu príležitosť na stretnutie s obyvateľmi mesta. Prijmete pozvanie na každé podujatie, či ide o kultúrne, športové, či ho organizuje malá škola, alebo veľká organizácia. Ako to všetko časovo zvládnete?

Funkčiou primátora som v decembri 2006 bral ako veľký záväzok. Chápem to tak, že ak si ma ľudia vybrali, cítim voči nim povinnosť prijať každé ich pozvanie, pokiaľ to časové a pracovné možnosti dovoľujú. Stretnutia s občanmi sú mojim poďakovaním za to, že mi dali dôveru. Vždy však záleží, o aké stretnutie ide. Účasť na väčšine z nich je pre mňa určitou formou od d y c h u . Stretnutia s ľuďmi, kde prehodíme slovko, dve sú pre mňa príjemné. Náročnejšie sú pravidelné stretnutia s občanmi, ktoré robievame pravidelne 2-krát do roka, to je 30 večerov. Na takéto stretnutia neprídu ľudia chváliť, prichádzajú sem občania, ktorí majú na niečo ťažké srdce.

hej strany obce. Verím, že na budúci rok si Nitra vydýchne, pretože všetka doprava od Nových Zámkov už nebude mať dôvod vojst do Nitry a taktiež automobily v smere Bratislava - Banská Bystrica takisto Nitru obídu. Toto považujem za mimoriadne dôležitý úspech! A vzápätí budeme môcť dokončiť aj vnútornú dopravu mestom a v okrajových častiach dokončiť kanalizáciu. Ďalšia vec, ktorá ma trápila,

nuje výstavba nového sídliska od Pároviec a smerom k Nitrianskemu hradu. Ďalšou vecou, ktorú považujem za mimoriadne dôležitú, je už spomínaná prestavba bývalej detskej nemocnice na domov dôchodcov a dom opatrovateľskej služby. Mohli sme túto budovu zakonzervovať, ale v konečnom dôsledku, každá budova, ktorá nemá svojho pána, chátra.

Občania vysoko pozitív-

Stojíme však na prahu volebnej kampane, kedy sa po druhýkrát budete usilovať získať dôveru Nitranov. Čím ich chcete presvedčiť, že by ste mali zostať primátorom aj v druhom volebnom období?

Pripravené mám štyri tematické oblasti, ktorými sú - Kvalita života, Otvorená samospráva, Investície, doprava projekty EÚ a Nitra svetu – rozvoj cestovného ruchu a zahraničných vzťahov.

pokračovanie na 4. str.

dokončenie z 3. str.**Mohli by ste tieto tematické okruhy podrobne vysvetliť?**

V oblasti Kvalita života chceme aj naďalej podporovať mladé rodiny s deťmi výstavbou nájomných bytov a budeme pokračovať príspevkom pre novorodencov. Chceme, aby Nitra bola mestom pre rodiny s deťmi, sociálnym mestom a mestom priateľským k seniorom, mestom zdravého životného štýlu, čistým a ekologickým mestom. Rozmienené na drobné - v Nitre chceme aj naďalej pokračovať vo výstavbe nájomných bytov, poskytovaní jednorazového príspevku matkám s trvalým pobytom v Nitre vo výške 85 eur. Bude nám záležať na podpore zriaďovania zariadení zdravotnej a sociálnej starostlivosti pre postihnutých a sociálne slabších Nitranov, sociálnej výdaje v spolupráci s Potravínovou bankou, i na spolupráci s Jednotou dôchodcov pri kultúrno-spoločenskom a športovom využití. Chcel by som presadiť cestovné v MHD pre občanov od 70 rokov zadarmo, prípadne za evidenčný poplatok a tiež rozvoj klubovej činnosti vo všetkých častiach mesta. V téme Mesto zdravého životného štýlu mi pôjde o vytvorenie miest na oddych na výstavisku AX, Diely, Sihot', Klokočina, vybudovanie cyklotrás a nenáročných ihrísk. V oblasti Otvorená samospráva mi pôjde o zvýšenú informovanosť a spoluúčasť občanov na rozhodovaní o veciach

verejných. V rámci participatívnej demokracie bude zverejnený zámer mesta a verejná diskusia o dôležitých rozhodnutiach bude otvorená ešte pred schválením v mestskom zastupiteľstve. Budem sa usilovať o podporu podnikateľskej sféry, odstránenie byrokracie a prieťahov v konaní, udržanie času klientskeho centra, dokončenie informačného právneho systému. Ďalej mám v pláne transparentné narábanie s majetkom a šetrenie verejných zdrojov zverejňovaním zmlúv na stránke mesta. Pôjde mi o spoluprácu mesta s mestskými časťami a to formou aktivizácie občanov. V téme Investície, doprava a projekty EÚ sa zameriam na rozvoj mesta a dopravy a to spracovaním ÚPN - Párovské Lúky a kasárne. Chceme sa postúf do realizácie projektov s podporou fondov EÚ a to pri investíciách - ZŠ Topolová, kompostáreň, azylový dom a cyklotrasy, tiež pri realizácii zámerov verejnosúkromného partnerstva - ako je dostavba letného kú-

paliska, výstavba centra Klokočina I. na Jurkovičovej ulici, rekonštrukcia námestia s tržnicou, dostavba futbalového štadiónu FC Nitra, vybudovaní lanovky na Zobor a pri výstavbe multifunkčnej športovo-kultúrnej haly. Dôraz chcem klásť na podporu investorov pri výstavbe kanalizačnej siete, budovaní parkovacích domov, realizácii administratívnych centier, pri výstavbe polyfunkčného centra Tabaň a dostavbe City parku pri rieke Nitre. Mám veľké plány, ktoré by som rád realizoval. Všetko však záleží od vôle občanov a ich rozhodnutia pri volebných schránkach.

Čo by chceli povedať na záver nášho rozhovoru?

Chcem sa poďakovať všetkým - obyvateľom, podnikateľským subjektom, spolupracovníkom na úrade, poslancom za ich aktívny prístup k riešeniu problémov mesta. Verím, že aj v ďalšom období urobíme spolu všetko pre naše krásne mesto.

**Za rozhovor ďakuje:
Ludmila Synaková**

Laco Zrubec a jeho Dedinka v údolí

Drobnými peniažkami pokrstili primátor Nitrý Jozef Dvonč a Eva Veselá, dcéra Františka Krištofa Veselého, najnovšiu knihu Laca Zrubca *Dedinka v údolí*... Do románovej podoby v nej spracoval bohatý život speváka Františka Krištofa Veselého.

„Podstatná časť textov bola publikovaná na pokračovanie v týždenníku *Život* v roku 1976. Záverečné kapitoly uverejnené neboli. Pražská cenzúra ďalšie publikovanie zakázala, prezradil autor knihy Ladislav Zrubec. Ide o jeho 37 knihu v poradí. S Veselým ho spájajú spomienky na minulosť. Vtedajší redaktor Laco Zrubec sa stal konferenciárom Veselého estrádných vystúpení.

Vďaka obsahovo pútavej a graficky pekne spracovanej publikácii sa čitateľ dozvie, že F. K. Veselý bol aj vynikajúci filmový a divadelný herec, scenárista a dramaturg.

„Dá sa povedať, že Ladislav Zrubec svojrázne objavil Ame-

riku, pretože pre nás objavil skutočného F. K. Veselého,“ povedal na prezentácii knihy prof. Andrej Červeňák. Podakovanie vyslovila aj dcéra známeho umelca Eva Veselá, ktorá sa aktívne podieľala na príprave knihy. Primátor Jozef Dvonč s Evou Veselou pokrstili knihu Ladislava Zrubca drob-

nými mincami - presne tak, ako to robil jej otec. Autorský večer, spojený s kstom knihy sa uskutočnil v Stúdiu Divadla A. Bagara na stretnutí členov Literárnom klube Janka Jesenského v Nitre v utorok 19. októbra.

Ludmila Synaková

Knihu *Dedinka v údolí* pokrstili primátor Nitrý J. Dvonč a dcéra J. K. Veselého Eva, za prítomnosti autora L. Zrubca a literárneho kritika A. Červeňáka.
Foto: autorka

Činčeta, alebo more na konci sveta

Staré divadlo Karola Spišáka (SDKS) pripravilo na piatok 29. októbra premiéru inscenácie so zaujímavým názvom „Činčeta, alebo more na konci sveta“. Rozprávka vznikla na motívy knihy Daniela Pastirčáka.

„Predstavenie je súčasťou európskeho projektu pod názvom *Lietajúci festival*, do ktorého sa SDKS zapojilo na podnet Teatru Baj Pomorski. Téma postavenia dieťaťa v rodine a v súčasnej Európe v dramaturgii divadla zatiaľ absentovala. Hoci je náš repertoár zameraný na všetky ve-

kové kategórie mladých ľudí, témou postavenia dieťaťa v spoločnosti sa dosiaľ ani jedna z 20 repertoárových inscenácií nezaoberala,“ povedala na margo novej hry dramaturgička divadla Veronika Gabčíková.

Pri hľadaní námetu padla voľba na knihu súčasného slovenského autora Daniela Pastirčáka. V predstavení sa diváci budú môcť zoznámiť so 4 kamarátmi Deborkou, Dorotkou, Damianom a Filipom, ktorých svetom fantázie, hry, hudby a medziľudských vzťahov sprevádza päť zvierat -

dalmatíncov. Paradoxne práve zvieratá sú nositeľmi ľudskej i hudobnej harmónie a múdrosti. Deti, ktoré iracionálne cítia zákony spoločenstva, sa musia ponoriť do sveta vlastných pocitov, asociácií a fantázie, aby v sebe objavili dobro a spoločne našli strateného malého Jonatána.

Predstavenie je komponované ako sled až nonsensových obrazov, ktoré spája putovanie za Jonatánom, ale predovšetkým cesta do hĺbín piatich detských duší.

(Is)

Mestský sociálny podnik v Nitre

V októbri 2009 začal v rámci zákona č.5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov fungovať Mestský sociálny podnik (MSP) v Nitre. Cieľom zriadenia MSP je znovuzaradenie nezamestnaných občanov na trh práce, ktorí sa v dôsledku globálnej finančnej krízy dostali do evidencie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Nitre.

Mestský úrad v súvislosti so zriadením MSP vyhlásil výberové konania na nasledovných 16 pracovných pozícií: asistent učiteľa v ZŠ (2 PM), správca multifunkčných ihrísk (5 PM), prevádzkar amfiteátra (1 PM), údržbár (1 PM), opatrovatelka (3 PM), operatívno – technický pracovník (2 PM), strážca verejného poriadku (2 PM).

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra po 7 mesiacoch bol zistiť ako MSP funguje a ako sa jeho zamestnanci stotožnili s novými pracovnými pozíciami.

Ako prvé sme navštívili Zariadenie opatrovateľskej služby na ulici J. Kráľa, v ktorom pracujú 2 opatrovatelky. „Som veľmi rada, že mám v dnešnej dobe prácu, som spokojná, že môžem starým ľuďom, ktorí si to zaslúžia, pomáhať,“ povedala nám jedna z pracovníčok. Spokojnosť vyjadřila aj ďalšia pracovníčka zariadenia: „V súčasnosti vykonávam prácu opatrovatelky a môžem povedať, že som sa v nej našla.“ Práca opatrovateliek spočíva aj v terénnej práci, klientov zariadenia sprevádzajú na vyšetrenia do zdravotníckych zariadení. Počas výjazdov využívajú sociálny taxík,

ktorí slúži na prepravu seniorov a občanov so zdravotným postihnutím mesta Nitra.

Naša cesta ďalej pokračovala do Amfiteátra v Nitre, kde sme v práci navštívili pracovníka MSP, ktorý vykonáva prácu údržbára. Na otázku ako hodnotí svoju prácu, nám odpovedal: „Pracoval som predtým s elektrikou, nové zručnosti som získal napríklad pri práci s kosačkou. Situácia sa z finančnej stránky zlepšila. Prácu vykonávam od októbra minulého roku, predtým som bol nezamestnaný zhruba rok. A s prácou som celkovo spokojný.“

Ako poslednú sme navštívili ZŠ Krčméryho, ktorú navštevujú prevažne deti z rómskych rodín. Pracovníčka MSP nám takto priblížila činnosť svojej práce: „Vykonávam pozíciu asistentky učiteľa na ZŠ Krčméryho a s touto pozíciou som veľmi spokojná. Môj pracovný deň vyzerá, že som v škole 6 hodín vyučovacích, na ktorých sa individuálne venujem žiakom podľa potreby a podľa druhu práce. Po vyučovaní väčšinou vykonávam skupinovú prácu, krúžkovú činnosť, alebo hlavne chodievam

do terénu, čo je dosť podstatná súčasť mojej pracovnej náplne. Chodím do terénu konkrétne do rodín, tam vlastne riešim podľa potrieb a aj žiadosti vyučujúcich problematiku zanedbávania školskej dochádzky, problematiku správania sa rómskych žiakov na vyučovaní.“ Asistentka skúsenosti s deťmi mala, pretože predtým než zostala nezamestnaná pracovala v detskom domove. „Vzťah v škole medzi asistentom učiteľa a rómskym žiakom si myslím, že je skôr osobnejší, neformálny. Pretože som v úzkom kontakte s Rómami aj v rodinách, rodičia sa dosť často na mňa obracujú aj s rozličnými problémami, prípadne im niečo poradím ohľadne nejakých zákonov alebo čo by potrebovali vyriešiť,“ dodala pani Zuzana ako ju niekedy neformálne oslovujú deti ZŠ.

Na záver možno už len dodať, že zriadenie sociálneho podniku má svoj význam, pomáha pri začleňovaní nezamestnaných do pracovného procesu, ľahšie si hľadať prácu na otvorenom trhu práce, či získať a udržať si pracovné zručnosti u nezamestnaných, ale najmä prispieva k zlepšovaniu poskytovania služieb v regióne.

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu v rámci Operačného programu zamestnanosť a sociálna inklúzia. **V. Kulíšková**

Slovenská Lipka koncertovala na Morave

Pod týmto názvom, samozrejme v češtine vyšiel na Morave článok v týždenníku Zelené Slovácko. V stredu 15. septembra sa v kostole sv. Vavrinca vo Vracove uskutočnil koncert miešaného speváckeho zboru Lipka z Nitra - Dolných Krškán. Zbor spieval počas sv. omše na chóre a po jej skončení pokračoval koncertom pred oltárom, kde

ho privítal dôstojný pán Wojciech Zapjor. Vedúca speváckeho zboru Helena Švecová v krátkosti zbor predstavila a uviedla jeho repertoár. Spevácky zbor, ktorý pracuje pod odborným vedením hlasovej pedagogičky Mgr. Márie Mišunovej a dirigentky Mgr. Margity Horákovej zaspieval sakrálné piesne v latinčine a slovenčine a na záver tri lu-

dové piesne. Dôkazom toho, že zboru sa vystúpenie vydarilo bol nielen zaplnený kostol a potlesk, ktorý zaznel po každej piesni, ale aj podakovanie od divákov, ktorí sa koncertu zúčastnili znova aj na druhý deň v Bzenci.

Po koncerte pripravil miestny Klub dôchodcov pre zbor z Nitra-Dolných Krškán milé pohostenie v príjemnej atmosfére kultúrneho domu, kde ešte zaznelo veľa slovenských, českých a moravských piesní, vtipov a rôznych príhod. V Bzenci pred vystúpením Nitranov privítal slovenský farár Peter Majda. Členovia zboru Lipka vyjadrili potešenie nad tým, že mohli svojím hlasom reprezentovať Nitru a veria, že sa s priateľmi, ktorých získali na tomto turné stretnú i o rok v Nitre-Dolných Krškánoch, kam ich plánujú pozvať.

Text k foto:

Helena Švecová

Najväčší záujem o kanceláriu primátora

V rámci Dňa otvorených dverí na mestskom úrade bol najväčší záujem o návštevu priestorov, kde väčšinu svojho pracovného dňa trávi „muž na radnici“ – Jozef Dvonč. Už od predpoludnia sa na vstup do tejto trinástej komnaty stálo trpezlivo v rade. Reprezentačnými priestormi úradu žiakov sprevádzala vedúca Jarmila Juhášová (na snímke). Ohotne odpovedala na všeobecne otázky žiakov v sprievode ich učiteľov. Jednotlivé delegácie postupne prešli pracovňou primátora a vstúpili aj do priestorov, v ktorých sú prijímané vzácné návštevy – veľvyslanci štátov, prezident republiky Ivan Gašparovič, pre-

miéri, ministri, poslanci NR SR, či úspešní športovci, ktorí do Nitra priniesli olympijské medaily, alebo iné cenné trofeje. V ďalšej miestnosti si deti

mohli pozrieť primátorské insignie a prelístovať si Pamätnú knihu mesta Nitra.

Text a foto:

Ludmila Synaková

Odišli do hereckého neba

Kytice kvetov a vetvičiek ihličia, padajúce jesenné lístie, plamene nespočetných sviečok, ale aj zálahy áut a davy ľudí zaplavili inokedy pokojné cintoríny. Sviatok všetkých svätých ako i spomienku zosnulých totiž každoročne využívajú tisícky ľudí, aby zaspomínali na svojich blízkych, ktorí už nie sú medzi živými.

Zaspomínajme si potichu aj na ľudí – umelcov, ktorí donedávna tvorili živú súčasť nitrianskej kultúry. Aj keď sa hovorí, že každý je nahraditeľný, po týchto štyroch Nitranoch zostalo prázdne miesto.

KAROL SPIŠÁK, režisér, herec a riaditeľ Starého divadla v Nitre, zomrel 12. marca 2007 vo veku 65 rokov. Podpísal sa pod asi dvesto filmových, divadelných a televíznych réžii. Tridsať rokov pôsobil v DAB v Nitre. Vždy rád spomínal na svojich kolegov Pavla Haspru, Vladu Müllera či Vieru Strniskovú. Venoval sa dramatickej tvorbe a popri nej objavil aj komédiu. Tvrdil, že rozosmiať ľudí je ťažšie ako ich rozpla-

kať. Niekoľko postáv stvárnil vo filme, hral teroristov či elegánov. Nezabudnuteľná je jeho postava Stalina v tele-

viznom filme Hodina majstrov, do ktorej ho obsadil režisér Martin Huba. Málokto vie, že ako prvý na Slovensku našťudoval muzikál Karol Spišák v Nitre. Bolo to v roku 1973 a volal sa Na skle malované. Hovorili mu hra so spevom, lebo muzikál znel za socializmu príliš americky. Predstavenie bolo úspešné, napriek tomu ho režim zakázal, no Slo-venskému národnému divadlu vtedy titul prešiel. Po nežnej revolúcii režíroval muzikál Mníšky. Z DAB, ktoré sa premiestnilo do novostavby, odišiel. Tri roky bol na voľnej nohe a potom sa vrátil do bývalých priestorov bagarovského divadla, ktoré má genius loci. Sídlilo tam Bábkovce, dnes Staré divadlo a stal sa jeho riaditeľom. Dnes toto divadlo nesie jeho meno.

MILAN KIŠ zomrel 5. marca 2007 vo veku nedožitých 73 rokov. Bol predovšetkým výrazným komediálnym hercom. Narodil sa 3. augusta 1934 v Bratislave, pôsobil v Dedinskom divadle v Bratislave, v Spišskej Novej Vsi, v Trnave, v slávnej Tatra revue a od roku 1967 bol stálym členom DAB v Nitre. Svoj výrazný herecký talent využil aj pred filmovou kamerou. Diváci si ho pamätajú ako mladého cigánika zo slávneho televízneho filmu Martina Hollého Balada o siedmich obesených (1968), z filmu Horúčka (1975), ako večne opitého a chorého malomestského lekárnik Fila-

delfiho z filmu Pomocník (1982) či neposedného výmyselníka z Jakubiskovej Tisícročnej včely (1983). J. Jakubisko dal Kišovi príležitosť rozvinúť talent aj v známom televíznom triptychu Nevera po slovensky (1980). Z televíznej obrazovky si Kiša pamätajú nielen dospelí, ale

predovšetkým detskí diváci, pre ktorých vytvoril množstvo postáv v televíznych seriáloch a rozprávkach. V divadle si zahral napríklad v Sne noci svätajánskej, Prefíkanej vdove, Sluhovi dvoch pánov, Ženskom zákone či v Hre lásky a náhody. Za svoj výkon v postave mliekara Tovjeho v muzikáli Jozefa Bednárika Fidlíkant na streche získal prvú Cenu Jozefa Kronera. Jeho poslednou úlohou bola postava Jána Fintu v najnovšom Bednárikovom muzikáli Divotvorný hrniec. M. Kiš ako aktívny dôchodca ďalej tešil nitrianskych divákov svojim hereckým majstrovstvom.

ADELA GÁBOROVÁ odišla do hereckého neba ako 67-ročná. Túto smutnú správu sa diváci dozvedeli vo štvrtok 12. júla 2007.

Narodila sa v Brekove v okrese Humenné, detstvo prežila v Košiciach. Po absolvovaní herectva na VŠMU v Bratislave sa stala členkou DAB v Nitre. Už na začiatku bola výraznou charakterovou herečkou. V postavách odkrývala neobyčajnú hereckú tvárnosť a schopnosť modelovať postavu z hlboko prežitých detailov, presne postihujúcich rozpornosť zložitých charakterov. Spontánne herectvo preukázala aj v komediálnych úlohách. Adela Gáborová sa stala prvou dámou slovenskej moderny. Jej a Gonczova

Dnešná Medea bola ozdobou nejedného domáceho i zahraničného festivalu. Gáborová vždy stála v divadle pri vzniku niečoho nového, alternatívneho, neobjaveného, novátorského. Spoločne s kolegami a režisérom Jozefom Bednárikom zakladala Divadlo pod hradom, bola pri vzniku Divadla ZDVIH, pravidelne spolupracovala ako režisérka, hereč-

ka aj pedagogička s ochotníckymi a amatérskymi súbormi, vyučovala na Činohrenej a bábkarskej fakulte VŠMU v Bratislave, na Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre a Teologickej fakulte, bola predsedníčkou Združenia divadelníkov na Slovensku, aktívnu členku Asociácie Divadelná Nitra. Adela Gáborová bola zároveň herečkou filmu, televízie aj rozhlasu. Jej poslednou postavou na divadelných doskách bola v roku 2006 Jekaterina v muzikáli Divoťvorný hrniec. V tom istom roku bolo dielo Adely Gáborovej a jej prínos k slovenskému dramatickému umeniu ocenené štátnym vyznamenaním Pribinov kríž II. stupňa.

ANDREJ RIMKO nás opustil po krátkej ťažkej chorobe vo veku 74 rokov. Túto smutnú správu sme sa dozvedeli 2. januára 2006. Narodil 6. októbra 1931 vo Veľkých Zálužiciach v okrese Michalovce. Celý svoj divadelný život spojil s Divadlom Andreja Bagara, kde pôsobil bez prestávky od roku 1954. Na divadelnom javisku, vo filme, televízii, rozhlase a v

dabingových štúdiách stvárnil stovky úloh, ktorými sa zapísal do povedomia divákov a poslucháčov. Známy bol najmä svojím charakteristickým, neopakovateľným výrazným hlasovým prejavom. Posledné predstavenie odohral Andrej Rimko 17. decembra 2005 v inscenácii Verejný nepriateľ, kde stvárnil postavu Kurfirsta.

BOŽENA SLABEJOVÁ zomrela vo veku 84 rokov 13. decembra 2004. Božena Slabejová vyštudovala herectvo na Štátnom konzervatóriu v Bratislave. Pôsobila najprv v Slovenskom ľudovom divadle v Nitre, v Slovenskom národnom divadle, v činohre Novej scény, v Dedinskom divadle, v Krajovom divadle v Trnave, v Tatra revue v Bratislave. Od roku

1967 sa stala členkou a čoskoro aj výraznou oporou Divadla Andreja Bagara v Nitre. Medzi jej významné postavy patrila Dojka v Rómeovi a Júlii, Poncia v Dome Bernardy Alby, Dorimene v hre Meštiak šlachicom alebo Burmyžská v Ostrovského Lese. Jej poslednou divadelnou roľou bola Smrť v muzikáli Grék Zorba.

Ludmila Synaková

Predstavujeme pamiatkový fond mesta Nitra

Budova nitrianskej hlavnej pošty

V Nitre snáď každý pozná hlavnú budovu nitrianskej pošty. Zrejme menej bude tých, ktorí vedia, že je aj národnou kultúrnou pamiatkou. Predstavuje prvú významnejšiu funkcionalistickú stavbu vybudovanú na území nášho mesta. Objekt postavený na prelome 20-tych a 30-tych rokov 20. storočia navrhol český architekt Josef Marek.

Pošta sa nachádza v centre mesta na Sládkovičovej ulici. Spolu s bývalou radnicou a Divadlom Andreja Bagara vymedzuje východnú časť priestoru Svätoplukovho námestia. Objekt postavili pre účely Poštového a telegrafného úradu na mieste starších prízemných domov, ako prvú funkcionalistickú administratívnu budovu v Nitre.

Architektonický návrh spracoval v roku 1928 Josef Marek, český architekt pôsobiaci na Slovensku. Poštu navrhol v zmysle estetiky

Námestie na začiatku 20-tych rokov 20. storočia. Na mieste prízemných domov za mariánskym stĺpom bola neskôr postavená budova Poštového a telegrafného úradu. Vľavo budova divadla, vpravo severné krídlo vtedajšej radnice.

modernej architektúry medzivojnového obdobia, zbavenú ornamentov, charakteristickú jednoduchými až strohými formami. Vytvoril trojkrídlivú budovu s vnútorným nádvorím, v plnej miere využívajúcu plochu pozemku v tvare nepravidelného lichobežníka. V jej architektúre jednoznačne vyjadril jednotlivé funkčné celky budovy. Hmotovo, architektonicky a prevádzkovo ju rozčlenil

na dve časti. Asymetrické pôdorysné usporiadanie zostavil približne do tvaru písmena „A“, pričom v mieste zbiehania krídel situoval nižšiu jednoposchodovú hmotu budovy s halovými priestormi pre verejnosť. Jej západná fasáda, orientovaná do námestia, zároveň predstavuje hlavnú fasádu celej budovy, akcentovanú ústredným architektonicko-výtvárnym motívom, vo forme strednej trojosovej časti, zvýraznenej rámovaním. Povrch trojosovej strednej časti hlavnej fasády bol pôvodne upravený obkladom z tmavého opaxitového skla. Týmto stvárnením exponovaného priečelia verejnej časti prevádzky pošty sa architekt Marek snažil vytvoriť pendant niekdajšieho divadla, ktoré bolo do námestia orientované štvorstĺpovým portikom.

Vnútornú, administratívnu a technickú časť prevádzky pošty situoval do dvoch dvoji-

Pohľad z námestia na budovu Poštového a telegrafného úradu v 30-tych rokoch 20. storočia.

Ten istý pohľad z námestia na budovu pošty v roku 2010. V strednej časti hlavnej fasády chýba obklad z tmavého skla, šesťtabulkové okná boli vymenené za deväťtabulkové, mariánsky stĺp na námestí stojí znova, ale v inej polohe.

poschodových krídel prepojených tretím spojovacím krídlom. V mieste vzájomného napojenia častí budovy s verejnou a vnútornou prevádzkou navrhol pomerne rozsiahlu svetlíkovú šachtu. Konštrukčný systém nižšej hmoty s verejnou časťou prevádzky riešil formou dvojtraktového železobetónového skeletu. V ostatných krídlach uplatnil pozdĺžny stenový nosný systém.

Pri navrhovaní stavby bolo potrebné vysporiadať sa s viacerými technickými problémami. Jedným z nich bola prítomnosť spodnej tlakovej vody v hĺbke okolo dvoch metrov. Objekt preto založili na železobetónovej doske a z betónu, resp. železobetónu vyhotovili tiež stenový suterén. Všetko dôsledne odizolovali. Vlastnosti základovej pôdy a konfigurácia terénu ovplyvnila aj výšku úrovně podlahy prízemí.

Budova mala mať pôvodne iba ploché strechy. Na dvojposchodových krídlach však boli zmenené na osvedčenejšie plytké pul-

tové strechy, pokryté plechom. Nakoľko pultové strechy prekryla atika, táto skutočnosť zostala vizuálne prakticky nevnímateľná.

Projektovú dokumentáciu vyhotovil Josef Marek v spolupráci s architektom Vladimírom Melicharom z Ministerstva pôšt a telegrafov.

Okresný úrad v Nitre vydal stavebné povolenie na výstavbu Poštového a telegraf-

ného úradu 6. decembra 1928. Vzhľadom na sťažnosti vlastníkov susednej nehnuteľnosti sa termín začatia stavby posunul, čo dokazuje druhé stavebné povolenie Okresného úradu v Nitre z 29. mája 1929.

Stavebné práce realizovala firma staviteľa Emanuela Biederera z Bratislavy. Výstavbu objektu ukončili 1. júla 1931 a povolenie k jeho užívaniu vydal Okresný úrad v Nitre o 12 dní neskôr. Náklady na stavbu dosiahli okolo 3,5 milióna korún československých.

Nitrianska pošta bola vyhlásená za národnú kultúrnu pamiatku Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky 29. mája 1998. O jej architektonických kvalitách svedčí skutočnosť, že od svojho vzniku nepretržite plní funkciu hlavnej poštovej budovy mesta a dodnes sa zachovala takmer v autentickej podobe.

Ing. arch. Rudolf Viršík, PhD.
Krajský pamiatkový úrad v Nitre

Pohľad zo strechy bývalej štátnej meštianskej školy na Poštový a telegrafný úrad a príslušnú zástavbu na prelome 30-tych a 40-tych rokov 20. storočia.

Žiaci ZŠ Tulipánová v Nitre vysadili okolie nového pavilónu

Projekt s názvom Vysadme tulipán zrealizovala Základná škola Tulipánová 1 v Nitre v rámci Grantového programu Krajskej školy za finančnej podpory ČSOB, a.s. v spolupráci s Nitrianskou komunitnou nadáciou.

Časový horizont realizácie projektu bol od februára do októbra t.r. Jedným z cieľov projektu bolo záhradne upraviť a vysadiť okolie nového pavilónu školy, ktorý bol dokončený a slávnostne odovzdaný 2. septembra predstaviteľmi mesta do užívania. Počas realizácie projektu sa uskutočnila v máji beseda pedagógov SPU z Katedry záhradnej a krajinskej architektúry so žiakmi školy. Počas nej pedagógovia katedry predstavili sponzorsky vypracovaný projekt úpravy okolia a poskytli žiakom základné informácie o krajinnom inžinierstve v praxi. Žiaci v rámci technickej výchovy v predchádzajúcom školskom roku zhotovili z odpadového darovaného materiálu

drevené tabuľky, ktoré umiestnia k vysadeným drevinám a kríkom. Slovenský a latinský názov vysadených drevín bude slúžiť na spoznávanie drevín nielen žiakom školy, ale aj návštevníkom školy. Terénne úpravy okolia nového pavilónu boli urobené v spolupráci s rodičmi žiakov. Samotnú výsadbu okrasných stromov, kríkov a kvetín uskutočnili 12. októbra 2010 pedagógovia a študenti

Katedry záhradníctva a krajinného inžinierstva SPU spolu so žiakmi školy.

Projekt sa výsadbou nekončí, žiaci sa budú najbližšie obdobie starať o vysadené stromy a kríky, aby sa dobre zakorenili a na jar budú pokračovať v ďalšej úprave okolia areálu školy v duchu našartovanej tradície „Naša trieda má svoj strom“.

(rš)

Zaspievajú vám zbory

Mesto Nitra pozýva všetkých priaznivcov zborového spevu na 12. ročník Festivalu speváckych zborov ZBORY MESTU, ktorý sa koná pod záštitou primátora mesta Nitra Jozefa Dvonča v dňoch 19. - 21. novembra do evanjelického Kostola Ducha Svätého v Nitre so začiatkom koncertov o 18.00 hodine. Festival je venovaný pamiatke hudobného skladateľa Jozefa Rosinského, ktorý zohral významnú úlohu v hudobnom živote nášho mesta a bol nielen hudobným skladateľom, ale i organizátorom, dirigentom a pedagógom. Počas troch festivalových dní sa nitrianskemu publiku predstavia: Spevácky zbor DÚHA, Akademický zbor UKF, Spevácky zbor NITRIA, ZBOREVA - Spevácky zbor študentov Súkromného konzervatória v Nitre, Maďarský spevácky zbor UKF, Spevácky zbor CAMERETTA a cirkevné spevácke zbory: Nitriansky evanjelický spevokol, EMERÁM, GLÓRIA a LIPKA. Vstup na podujatie je voľný. **(lb)**

Alexandrovci predviedli famózný výkon

V Mestskej hale na Klokočine koncertoval v stredu 20. októbra súbor Červenej armády

Alexandrovci. Najväčšia šou v histórii tohto súboru sa opätovne tešila obrovskému záujmu

divákov, ktorí do Nitra merali cestu aj z okolitých obcí a mestečiek.

Svetoznámy súbor zaspieval známe i menej známe piesne. Alexandrovci k nám priviedli aj skupinu bubeníkov, ktorá tento famózný koncert ozvláštnila svojím jedinečným bubeníckym umením. Exkluzívnymi hosťami nitrianskeho koncertu boli speváci Katarína Knechtová a Richard Müller. Koncert sa konal pod záštitou primátora mesta Nitra Jozef Dvonča.

(rm) Foto: L. Synaková

KAM V NITRE

Synagóga

Ulica pri Synagóge, koncertná a výstavná sieň, tel.: 037/6525 320, 0907 790 298.

Manželské spolužitie prednáškový cyklus o 18.00 h

2. 11. (ut) Co muž nevie o žene a žena o mužovi

9. 11. (ut) Ako sa zniešťa a nezniešťa zo sveta

23. 11. (ut) Najťažší „fahký“ krok

30. 11. (ut) Aby láska neprestala hriať

Usporiadateľ: Cirkvev adventistov siedmeho dňa

9. 11. (ut) 8.30 ;10.00, Odvážny zajko, divadelno-hudobná rozprávka s Divadlom HAAF, usporiadateľ: Mesto Nitra, organizované podujatie pre materské školy

11. 11. (št) 18.00 Klub darcov, slávnostné stretnutie členov Klubu darcov pri Nitrianskej komunite nadácii s predkladateľmi žiadostí o grant spojené s výberom úspešných projektov. Usporiadateľ: Nitrianska komunitná nadácia v spolupráci s Mestom Nitra, vstup voľný

14. 11. (št) 17.00 Flautissimo a jeho hostia, usporiadateľ: Súkromná základná umelecká škola Tralaškola, vstup voľný

16. 11. (ut) 17.00, vernisáž. TUŠENIE SVETLA, autorka: Ivetta Axamitová, keramické asambláže a plastiky, maľba na sklo, usporiadateľ: Mesto Nitra a Nitrianska humanitná spoločnosť Homo Nitriensis, výstava potrvá do 12. 12. 2010

18. 11. (št) 9.00. Dobrodružstvá Dona Chichota, výchovný koncert, usporiadateľ: Harmonia Seraphica, o.z., organizované podujatie

18. 11. (št) 18.00. Klavírny recitál Ivana Gajana, program: F. Chopin, usporiadateľ: Katedra hudby PF UKF v Nitre v spolupráci s Mestom Nitra, vstup voľný

23. 11. (ut) 10.00. Krajská prehliadka speváckych skupín seniorov, usporiadateľ: Jednota dôchodcov na Slovensku, krajská organizácia Nitra v spolupráci s Mestom Nitra, vstup voľný

24. 11. (st) 18.00. Sociálny marketing ako revolúcia. „Ide o človeka“, večer zaujímavých prednášok v rámci sprievodného programu 6. ročníka medzinárodnej súťaže reklamnej tvorby študentov vysokých škôl a univerzít CÍRKULÁTOR 2010, usporiadateľ: Katedra masmediálnej komunikácie a reklamy FF UKF v Nitre v spolupráci s Mestom Nitra, vstup voľný.

Stále výstavy: Osudy slovenských Židov (expozičia holokaustu). **Shraga Weil: Grafika.**

Prehliadky: ut individuálne vstupy: 13.00 - 18.00 h
st, št individuálne vstupy: 9.00 - 12.00, 13.00 - 18.00 h
so, ne individuálne vstupy: 13.00 - 18.00

Vstupy pre organizované skupiny prostredníctvom NISYS-u: 11.00 - 14.00. Nitriansky informačný systém, Štefánikova tr.1, 949 01 Nitra, infotel: 037/16 186

Nitrianska galéria

Župné námestie, tel.: 037/6579 641, otvorené denne okrem pondelka od 10.00 do 18.00.

Reprezentačné sály

Do 14.11. Karol Felix: Na ceste. Monografická výstava slovenského výtvarníka Karola Felixu (1961) predstaví grafickú a maliarsku tvorbu od autorovho nástupu na umeleckú scénu až po súčasnosť. Karol Felix sa nitrianskej verejnosti predstaví aj ako popredný autor známkovej tvorby, za ktorú získal doma ale i v zahraničí množstvo ocenení. **Kurátor:** Martin Vančo.

Salón

Galéria mladých

Do 7.11. Zuzana Flimelová: I Love You Perseus. Výstava obrazov maliarky, absolventky VŠVU v Bratislave. Ateliér prof. Vladimíra Popoviča ukončila v roku 2004. **Kurátor:** Roman Popelár.

Bunker

14.10. - 14.11. Erika Miklósová, Viliam Slaminka: „Isť metrom na lúku alebo odkiaľ vietor fúka“. Všetci kráčame tým istým smerom. Je len rozdiel v spôsobe, akým tam prideme. Výstava prezentuje dvoch mladých umelcov, ktorí vo svojich obrazoch znázorňujú jednu z najvýznamnejších tém v živote človeka pominuteľného. Galéria mladých kurátorov. **Kurátor:** V.Kahánková
Viac na www.nitrianskagaléria.sk

Ponitrianske múzeum

Štefánikova tr. 1, tel. 037/6510 000, 6514 245, Otv. denne okr. po od 9.-17.00 h, v so a ne od 10.-17.00.

Nové výstavy: Zo zbierok múzea

5. – 28. 11. V znamení Váhu. Keramika a maľba Lýdie Ivaňovej. Vernisáž 5.11.2010 o 17.00 hod.

12. – 21.11. Juniorfila. Výstava zbierok mladých filatelistov.

Stále výstavy: Skvosty dávneho Slovenska, Nitriansko v zrkadle dejín, Život v lesných a vodných biotopoch, Sondy do hĺbin nitrianskeho dávnehoku.

Každý pondelok o 14. 30 hod. Klub paličkovanej čipky
Každú páru nedelu o 10. 00 hod. stretnutie členov Slovenskej numizmatickej spoločnosti.

Diecézne múzeum

Námestie Jána Pavla II., 950 50 Nitra, 037/7721 747, otvorené denne okrem po: 10.00 - 18.00.

Múzeum ponúka faksimile rôznych dokumentov (úryvok spisu O obrátení Bavorov a Korutáncov, diplomatik, ako napr. potvrdenie Pribinovej donácie Ludovítom Nemcom, list pápeža Jána VIII. Svätoplukovi, odpoveď toho

istého pápeža Metodovi, ukážky z buly Industriae tuae a Quia te zelo fidei, ukážky z hlaholík), klenotnica.

Misijný dom na Kalvárii

Misijné múzeum ponúka bohatú zbierku umeleckých predmetov, ktoré misionári dostali od daru v misiách po celom svete. Na výstave si môžete prezrieť predmety pochádzajúce zo zberateľskej činnosti misionárov.

Slovenské poľnohospodárske múzeum

Dlhá ul. 94, areál AX, 950 50 Nitra, 037/65 72 573, Akcie: Tradičné senobranie, Tradičný jarmok, Traktorparáda, 25 rokov NPŽ, výstava keramiky Jozefa Kalinu, sprístupnené expozície múzea a skanzenu, ukážky lisovania oleja, práce parných lokomobí a pod.

Po - Št od 9.00 do 16.00 h - organizované vstupy s lektorom o 9.00, 11.00, 13.00, 15.00 h. V piatok, sobotu a nedeľu bude múzeum otvorené len pre 2 dni vo prednahlásené skupinové návštevy min. 10 ľudí.

Krajské osvetové stredisko v Nitre

Výstavy otv. v prac. dňoch od 10.00 - 17.00, okrem ut 2. - 5. 11. ZELEŇÝ SVET - výtvarné práce s environmentálnou tematikou.

29. 11. - 17. 12. POKOJ A LÁSKA MEDZI NAMI - výstava výtvarných diel, fotografií a ľudových remesiel

AGROKOMPLEX

Výstavná 4, tel. č.: 037/ 65 22 989

20. - 21. 11. NITRACANIS – medzin. výstava psov

27. - 28. 11. VÝSTAVA ZVIERAT - medzinárodná výstava mačiek. Chovateľské dni.

Divadlo Andreja Bagara Nitra

Svätoplukovo námestie 4, 950 53 Nitra, 037/7721 577

3. (st) 18.30 TESTOSTERÓN. Štúdio. Divadelná komédia o tom, čo si muži myslia o ženách. Manifest mužskej prapodstaty. Svadobná oslava, na ktorej chýba nevesta! Ale prečo?... Záhada, ktorá čaká na vaše rozlíšenie. Svet žien a svet mužov. Existujú tak blízko pri sebe. Jedni bez druhých nedokážu žiť. A pritom vo vzájomnom súžití nachádzajú na svojom partnerovi toľko rozdielov a protirečení. Réžia Peter Mankovecký

4. (št) 18.30 SKOK Z VÝŠKY. Štúdio. Hrdinkou hry je čerstvá päťdesiatnička, ktorú stretávame na dovolenke v jednom z vychýrených letovísk. Rozpráva nám príbeh svojho života. Sled bizarných a na prvý pohľad krkolomných životných situácií, do ktorých sa dostáva vlastnou obehavosťou, prílišnou starostlivosťou a snaživosťou. V hlavnej úlohe Eva Pavlíková. Réžia Svetozár Sprušanský

6. (so) 18.30 SKOK Z VÝŠKY. Štúdio. Organizované predstavenie.

7. (ne) 20.00 BLACK PETER – NO CONCERT. Štúdio. Nový projekt spoločentva DRIFT predstavuje hudbu, pohyb a vedecké rozborly. Okrem toho je: poetický, cynický, elektronický, vzdušný, kybernetický, dramatický, chaotický, romantický, s náznakom hystérie. Cena: 3 €

10. (st) 18.30 Pena dní Štúdio tanca Banská Bystrica.

11. (št) 18.30 Jablko EI DANCE Štúdio.

11. (št) 18.30 KONIEC HRY. Predpremiéra. Veľká sála.

12. (pi) 18.30 KONIEC HRY. I. Premiéra. Veľká sála.

13. (so) 18.30 KONIEC HRY. II. Premiéra. Veľká sála.

15. (po) 12.00 MÁTOHY. Veľká sála. Inscenácia vzniká priamo na mieru nášho divadla, voľne na motívy slovenských ľudových rozprávok o strašidlách, lesných duchoch a iných nadprirodzených bytostiach. Autor dramatiky a režisér Kamil Žiška slubuje divákovi divadelný zážitok plný farbistého ľudového rozprávania o poludniciach, vílach a svetlonosoch, obohatený o tóny láskavého humoru a baladickéj krásy. Réžia Kamil Žiška.

15. (po) 18.30 LAVV. Štúdio LAVV. Pravdivá správa o svete a témach dnešných –nástročných hrdinov, o ich skutočnom svete, reálnom prostredí, s ich slovníkom. Réžia Svetozár Sprušanský.

16. (ut) 9.00 a 12.00 MÁTOHY. Veľká sála.

16. (ut) 18.30 VŠETKO ZA NÁROD. Štúdio.

18. (št) 11.00 MRTVE DUŠE. Veľká sála. Román klasika ruskej literatúry inšpirovaný Danteho Peklom.

Vykresluje s príslouneňým gogolovským humorom. Panoptikum bizarných, tragikomických a zadubených postavičiek ruského vídeka v konfrontácii s tajomným cudzincom Čičikovom. Réžia: Michal Vajdička.

18. (št) 18.30 VŠETKO ZA NÁROD. Štúdio.

19. (pi) 18.30 KOLUMBINA. Veľká sála. Hra slávneho francúzskeho dramatika vás zavedie do lákavého divadelného prostredia. Réžia: Emil Horváth.

19. (pi) ŠTASTNÉ A VESELÉ. Štúdio. Trpko-smiešna komédia o partnerských vzťahoch, s množstvom zaujímavých rozvrhnutých a nečakane riešených situácií. Réžia Lubomír Vajdička

20. (so) 18.30 MODRÁ RUŽA. Veľká sála Venované jubilantke, herečke Gabriele Dolnej.

22. (po) 18.30 STATKY – ZMÁTKY. Veľká sála. Inscenácia uvedená v rámci monomatemtickej divadelnej sezóny slovenskej klasiky RODINNÉ STRIEBRO. Trpko – smiešny príbeh o slovenskej posadnutosti neustále niečo hromadiť a popritom ničťo ľudsky hodnotné a pozitívne vo vzájomných medziľudských vzťahoch a rodinných väzbách.

23. (ut) 18.30 SARDINKY, NA SCÉNU PROSÍMI! Veľká sála. Pozývame vás na komediálny výlet do sveta za oponou – do prostredia divadelného zákulisia. Nazriete

pod pokrievku zrodu jedného divadelného predstavenia. Budete svedkami množstva vzťahových zauzlení, dramatických kotrmelcov, divadelných intríg aj nepísaných zákonitostí divadla. Ale aj prejavov kolegiálnej prajnosti a hereckej súdržnosti. Réžia Lubomír Vajdička.

24. (st) 12.00 **MÁTOHY**. Veľká sála.

24. (st) 19.00 **TESTOSTERÓN**. Mestské divadlo P. O. Hviezdoslava

25. (št) 10.00 a 18.00 **ADAM ŠANGALA**. Veľká sála. Organizované predstavenie Muzikálové spracovanie slávneho literárneho diela Ladislava Nádašihu Jégého sa svojim predobrazom skôr inšpiruje, než necháva lineárne viesť. Nechýba napätie, humor, dramatické zvrhly, prekvapivé situácie... Láska, vášeň, zrada. Dobrodružstvo aj vtip. Myšlienka túžby človeka po slobode. Bábkar - hlavný sprievodca dejom hry, nás vyzýva k myšlienkam ľudského porozumenia, tolerance, priateľstva a lásky. Réžia Jozef Bednárík.

26. (pi) 10.00 a 18.30 **ADAM ŠANGALA**. Veľká sála.

27. (so) 18.30 **KONIEC HRY**. Veľká sála.

28. (ne) 15.00 a 19.00 **Grófica Marica**. Divadlo Thália Košice. Veľká sála. Predstavenie je v maďarskom jazyku so slovenskými titulkami. Blízko Varaždína v Sedmohradsku je zamestnaný v inognite pod menom Török Péter gróf Tasilo. Majetok patrí pôvabnej a bohatšej gróffe Marici, do ktorej sa Tasilo zaľúbi. Marica predstiera, že má snúbenca, baróna Zsupána. V skutočnosti Zsupán neexistuje, ale v tomto prípade napriek tomu sa objaví v kaštieli u Marice.

29. (po) 11.00 **LAVV**. Štúdio LAVV.

29. (po) 18.30 **SKOK Z VÝŠKY**. Štúdio Organizované predstavenie Hrdinkou hry je čerstvá päťdesiatnička, ktorú stretávame na dovolenke v jednom z vychýrených letovísk. Rozpráva nám príbeh svojho života. Sled bizarných a na prvý pohľad krkolomných životných situácií, do ktorých sa dostáva vlastnou obetavosťou, prílišnou starostlivosťou a snaživosťou. V hlavnej úlohe Eva Pavliková. Réžia Svetozár Sprušanský.

30. (ut) 9.30 a 18.30 **KRÁL LEAR**. Veľká sála. Po Macbethovi a Hamletovi vstupuje na nitriansku scénu Kráľ Lear! Veľká postava génia shakespeareovskej tvorby – žiarivý klenot svetovej dramatickej literatúry! Inscenácia uzatvára trilógiu uvedenia veľkých kráľovských hier Williama Shakespeara v netradičných interpretáciách a podobách na prelome tisícročí na javisku DAB Nitra.

30. (ut) 18.30 **SKOK Z VÝŠKY**. Štúdio.

tívy knihy Daniela Pastirčáka s názvom Čintet, alebo more na konci sveta, určená pre deti od 5 do 10 rokov. Inscenácia vznikla ako súčasť projektu Tetar Baj pomorskí v Toruni (PL) a s finančnou podporou projektu Vzdelávanie a kultúra 2007.

4. (št) 9.30 **Žena, Pánboh, Čertisko a sedem zakliatych**. Štúdio Tatra. Réžia: J. Nvota Hororovo smiešny príbeh o tom, že žena a láska môžu všetko. Inscenácia na motívy niekoľkých Dobšinského rozprávok vo forme pouličného predstavenia pre deti od 10 rokov a dospelých.

5. (pi) 9.30, 18.00 **Žena, Pánboh, Čertisko a sedem zakliatych**. Štúdio Tatra.

7. (ne) 15.00 **ČINTET alebo more na konci sveta**. Veľká sála.

8. (po) 9.30 **Zabudnutý čert**. Veľká sála. Rozprávka na motív známeho a jednoduchého príbehu bstarožnom niekoľkostoročnom čertovi Trepifajkslovi a poctivej, vyzývajúcej a pracovitej babe Plajznerke a o tom, že aj čert je iba človek! Je určená pre deti od 4 rokov.

8. (po) 19.00 **Bolek Polívka**. Veľká sála

9. (ut) 9.30 **Zabudnutý čert**. Veľká sála.

11. (št) 9.30 **Zabudnutý čert**. Veľká sála.

12. (pi) 9.30 **Zabudnutý čert**. Veľká sála.

14. (ne) 15.00 **Zabudnutý čert**. Veľká sála.

15. (po) 9.30 **Palculienka**. Štúdio Tatra. Poetická bábovka inscenácia o dievčatku Palculienke, ktoré sa na svet díva optikou malého dieťaťa. Je ako nepopísaný list papiera. Všetko s čím sa stretne, je pre ňu nové. Nepozná nebezpečenstvo, preto sa často dostáva do situácií, ktoré ju vedia poriadne prekvapiť. Inscenácia je určená pre deti od 3 rokov.

16. (ut) 9.30 **Palculienka**. Štúdio Tatra.

18. (št) 9.30 **Palculienka**. Štúdio Tatra.

19. (pi) 9.30 **Palculienka**. Štúdio Tatra.

21. (ne) 15.00 **Palculienka**. Štúdio Tatra.

23. (ut) 9.30 **O psičkovi a mačičke**. Veľká sála. Hravá, vtipná, bábovka činoherná dramatická štyroch rozprávo J. Čapka, na ktorých vyrástlo už niekoľko generácií. Inscenácia je určená pre deti od 3 rokov.

23. (ut) 9.30 **FILMOVÝ FESTIVAL** Jeden svet

24. (st) 9.30 **O psičkovi a mačičke**. Veľká sála.

25. (št) 9.30 **O psičkovi a mačičke**. Veľká sála.

26. (pi) 9.30 **O psičkovi a mačičke**. Veľká sála.

28. (ne) 15.00 **O psičkovi a mačičke**. Veľká sála.

30. (ut) 9.30 **Poondiate Vianoce**. Štúdio Tatra. Panoptikálna cesta do hlbín dospievajúcej duše. Čas radosti, veselosti očami 17-ročného chlapca. Inscenácia o tom, že nie je zlato všetko, čo sa blyští. Predstavenie je určené pre mladých ľudí od 15 rokov.

Staré divadlo K. Spišáka

3. (st) 9.30 **ČINTET alebo more na konci sveta**. Veľká sála. Fantazijná inscenácia v réžii Kamila Žišku na mo-

Krajské osvetové stredisko v Nitre

Fatranská 3, 949 01 Nitra 037/6531 545, 7335 988, otvorené v prac. dňoch okrem utorka 10.00 - 17.00

2. - 5. 11. / 9.00 - 14.00 **TÝŽDEŇ ENVIROFILMU**, festivalová prehliadka filmov o životnom prostredí, v spolupráci so SAŽP v B. Bystrici. Projekt sa realizuje vďaka podpore MK SR.

3. a 24. 11. / 17.00 **GRAFOLÓGIA** - klub

4. a 18. 11. / 17.00 **FOTOKLUB**

5. 11. / 16.00 **ENKAUSTIKA**, stretnutie priateľov výtvarného umenia zamerané na kreatívnu tvorbu maľby horúcim voskom.

8. a 10. 11. / 14.00 **PLETENÁ PODLOŽKA** z prírodného materiálu / tvorivé dielne pre organizovanú skupinu detí.

10. 11. / 15.00 **KREATÍVNE POPOLUDNIE**, tvorivá dielňa pre verejnosť, z polymérovej hmoty Fimo vyhotovíme moderné doplnky.

10. 11. / 17.00 **EQUILIBRIUM** - klub o zdravom bývaní

11. 11. / 16.00 **KLUB DIABETIKOV** a poradenstvo nielen pre diabetikov

12. 11. / 9.00 **SRDIEČKO pre telesne a mentálne postihnuté deti a mládež**, skladáme puzzle a pexeso - Krajské osvetové stredisko v Nitre je spoluorganizátor.

22. a 24. 11. / 14.00 **VIANOČNÉ MEDOVNIČKY** - miesime a pečieme tradičné medovníčky, tvorivé dielne pre organizovanú skupinu detí.

24. 11. / 15.00 **PATCHWORK**, tvorivá dielňa pre verejnosť, vkusné prestieranie, vankúšiky z kúskov látky.

24. 11. / 16.30 **AKUPUNKTÚRA A OCHORENIA DOLNÝCH KONČATÍN** - prednáška s MUDr. Teodorom Mochnáčom.

29. 11. / 14.00 **ZDOBÍME MEDOVNIČKY** - ukážky maľovania bielkovou polevou, tvorivé dielne pre organizovanú skupinu detí

Kurzy

ORIENTÁLNY TANEC - začiatočníčky 22. a 29.11. / 16.30

JOGA každý pondelok / 16.30, každý utorok / 16.00, 17.30

RELAXAČNÉ CVIČENIA každý utorok / 13.30

Kluby

ŠACH každý utorok / 15.30 deti, 16.30 dospel

ZUŠ J. Rosinského

5. 11. o 18. h v Synagóge **Koncert víťazov Nitrianskej lutny 2010**

11. a 18. 11. o 17.30 h v koncertnej sále ZUŠ, **Interné koncerty hudobného odboru**

16. 11. o 8.30 a 10. hod. v koncertnej sále ZUŠ **Ako škriatkovia hudobné nástroje objavili**

19. 11. o 8.30 a 10. h v koncertnej sále ZUŠ **Hudobné nástroje**

Nitrianska hviezdáreň

4. 11. 17.00 **Zasadnutie astronomickej rady**

4. 11. 18.00 **Astronomická poradňa**

11. 11. 16.30 **Večerné pozorovanie oblohy** (verejnosť)

12. 11. 17.00 **Amatérske pozorovanie komét** - prednáška.

Každú stredu a štvrtok o 9.00, 10.30 a 13.00 exkurzie do astronomickej pozorovateľne, pre skupiny zo škôl. Návštevy, prosíme, dohodnúť vopred 037/653 74 49, e-mail: nihvezd2@kosnr.sk

CINEMAX

1. - 10. 11. Jedz, modli sa, miluj, dráma, USA, 90 min., MN-12. Hrajú: Julia Roberts, Javier Bardem, James Franco, Viola Davis, Billy Crudup, Richard Jenkins. Film nakrútený podľa jedného z najväčších knižných bestsellerov roku 2006 odmeneného nespočetným množstvom ocenení, ktorý opisuje skutočné udalosti, spomienky Elizabeth Gilbertovej (Julia Roberts). Po mnohých nezdaroch a rozvoďte sa 35-ročná Elizabeth so zlomeným srdcom rozhodne absolútne zmeniť svoj život a vydá sa na ročnú cestu okolo sveta, na ktorej chce nájsť samu seba. V Talianska spoznáva umenie pôžitkov prostredníctvom gurmánstva a priateľstva. V Indii s pomocou Elizabeth Gilbertovej (Julia Roberts). Po mnohých nezdaroch a rozvoďte sa 35-ročná Elizabeth so zlomeným srdcom rozhodne absolútne zmeniť svoj život a vydá sa na ročnú cestu okolo sveta, na ktorej chce nájsť samu seba. V Talianska spoznáva umenie pôžitkov prostredníctvom gurmánstva a priateľstva. V Indii s pomocou úplne neznámych ľudí umenie duševnej rovnováhy. Na Bali sa stane žiačkou skutočného šamana a naučí sa nájsť rovnováhu medzi svetskými pôžitkami a božskou nadzmyselnosťou. Navyše na svojej ceste nečakane spozná aj svoju pravú lásku.

4. - 24. 11. Kuky se vrací, rodinný, ČR, 95 min., MP-12. Hrajú: Zdeněk Svěrák, Jiří Macháček, Jiří Lábus, Petr Čtvrtníček, Pavel Liška, Oldřich Kaiser, Kristýna Fuitová, Nováková, Ondřej Svěrák. Podľa skutočného príbehu jednej plyšovej hračky. Keď sme boli deti, verili sme, že hračky žijú a zažívajú tie najväčšie dobrodružstvá, o ktorých sme sa my odvážili len snívať. Malý plyšový Kuky putuje zo smetiska, lesom, snehom, horami a dolami, aby sa vrátil k svojmu malému majiteľovi, ktorý bez neho len ťažko zaspáva, mohli si dať pusku na dobrú noc a všetko nakoniec dobre dopadlo. Prístupné všetkým deťom a tým, ktorí sa deťmi v akomkoľvek veku neboja byť.

4. - 10. 11. Agora, historická dráma, špan., 127 min., MP- 12. Hrajú: Rachel Weisz, Max Minghella, Oscar Isaac. Egypt pod rímskou nadvládou, 4. storočie n. l. Príbeh skutočnej ženy, Hypatie z Alexandrie, prvej ženy filozofky a astronómky západného sveta. Hypatia (Rachel Weisz) je pohanskou filozofkou. Jej dychtivosť po vedomostiach je bezodná, jej múdrosť je zdrojom úcty i závidy. Na kulisách kresťanského povstania stojí Hypatia, ktorá vkladá celú dušu do snahy zachrániť vekmi požehnanú múdrosť starovekého sveta prežívajúcu v Alexandrijskej knižnici. Druhý príbeh rozvpie Hypatiin otrok Davusa (Max Minghella), ktorý sa do svojej výnimočne bystrej a pritažlivej panej zamiluje. Davusa tlačia z oboch strán mlynské kamene jeho tajnej lásky k Hypatii a predstavy slobody, čo by mohol získať pripojením ku kresťanskému hnutiu. Nad obomi sa stahujú búrkové mračná ťažkého zápasu. Tento zápas otestuje ich hod-

noty, ich vôľu. A nik už z neho nevyjde nezmenený...

11.11. – 1.12. Machete, akčný, 105min., MP-15. Hrajú: Danny Trejo, Robert De Niro, Steven Seagal, Jeff Fahey, Cheech Marin, Don Johnson, Jessica Alba, Michelle Rodríguez, Lindsay Lohan. Vyzeral ako úplne obyčajný robotník z ulice a bol ideálnym kandidátom na to, aby na neho hodili vraždu. Ale ukázalo sa, že je to Machete (Danny Trecho), legendárny bývalý elitný agent, ktorého sa nevyplatí našťavať. Potom, čo ho známy mexický drogový magnát Torre (Steven Seagal) nechal na púšti polomŕtveho, sa mu podarí prežiť a utiecť do Texasu, kde túži zmiznúť a uniknúť svojej minulosti. Narazí tu však na hustú sieť korupcie a podvodov, na ktorej konci sa nachádza zastrelený senátor (Robert De Niro) a Machete ako človek obvinený z jeho vraždy. Machete sa vydáva očistiť svoje meno a odhalí zákerne a rozsiahle sprisahanie. V ceste mu ale stojí Booth (Jeff Fahey) - nemilosrdný podnikateľ, ktorý má na svojej výplatnej listine slušnú zásobu zabijákov, Von (Don Johnson) - šialený strážca hranice, ktorý velí menšej armáde a Santana Rivera (Jessica Alba) - prekrásna imigračná úradníčka, ktorý nevie, či sa má riadiť zákonom alebo srdcom.

11. – 24. 11. Paranormal activity 2, horor, USA, 90 min., MP-15 Hrajú: Katie Featherston. Pokračovanie úspešného hororu Paranormal Activity, ktorý sa do kín dostal na základe petície divákov.

18. – 24. 11. Najlepší z Brooklynu, akčný/dráma/krimi, USA, 132min. MP-15. Hrajú: Richard Gere, Don Cheadle, Ethan Hawke, Wesley Snipes. Obsah: Strhujúca dráma z prostredia newyorského policajného zboru, ktorá realistickým spôsobom zachytáva, aké jednoduché je prekročiť hranicu medzi zákonom a zločinom. Eddie (Richard Gere) je pochôdzkar, ktorému zostáva 7 dní do dôchodku. Zažil v službe už všetko a jeho znechutenie zo života je tak silné, že každé ráno si musí nájsť nejaký dôvod, aby si nevystrelil mozog z hlavy. Tango (Don Cheadle) je v utajení a pôsobí na strane ulice tak dlho, že si už nie je istý, koho chráni a koho prenasleduje. Sal (Ethan Hawke) je z drogového a žije v neustálom strachu o svoju tehotnú ženu a 2 detí. V strese sa jeho správanie veľmi rýchlo mení z dobrého na zlého policajta a naopak. Všetkých 3 čaká ťažký týždeň...

Od 18. 11. Harry Potter and the Deathly Hallows: Part I, dobrodružný/fantasy, USA, min., MP-15. Hrajú: Daniel Radcliffe, Ralph Fiennes, Helena Bonham Carter, Alan Rickman, Rupert Grint, Emma Watson Obsah: Keďže Harry bude mať o chvíľu 17 rokov, a tým sa stane v čarodejníckom svete dospelým, stratí sa ochrana, ktorú mu poskytoval dom Dursleyovcov. Fénixov rád sa ho preto rozhodne premiestniť na iné miesto, čo sa im s menšími problémami aj podarí. Harry sa spolu s Ronom a Hermionou rozhodne odísť zo školy, v ktorej sa novým riaditeľom stal Snape, a pokračovať v hľadaní Horcruxov. Lord Voldemort však tiež nelení a postupne

si podmaňuje celý čarodejnícky svet a vytvára policajný štát, v ktorom človek už nemôže veriť nikomu. Voldemort pokračuje v tom, čo kedysi začal a znova sa začínajú prenasledovania „humusákov“, „zradcov krvi“ a mukulov. Jediny kto to môže zastaviť je Harry Potter.

ARTMAX – každú sobotu, DETSKÉ KINO – každú sobotu a nedeľu. **ZMENA PROGRAMU VYHRADENÁ!**

Dom Matice Slovenskej

Matičné aktivity, krúžková činnosť v pôsobnosti DMS, aktualizované o významné výročia udalostí a významných osobností Slovenska.

4. 11. Návšteva hrobov významných osobností Nitry na Mestskom cintoríne v Nitre a Pamätník Ľudovíta Štúra v Nitre na Štúrovej ulici, v spolupráci s CVČ pre seniorov v Nitre.

6. 11. Zasadnutie Pedagogického odboru Matice slovenskej, v spolupráci s DMS v Nitre.

11. 11. o 14.00 Stretnutie občanov MČ Nitra – Čermán s primátorom mesta Nitry s doc. Ing. Jozefom Dvončom a členmi VMČ Nitra – Čemáň.

Viedenská arbitráž – prednáška a seminár pre študentov stredných škôl - org. MO MS v Nitre

27. 11. Komunálne voľby 2010 – v Dome Matice slovenskej v Nitre

Krajská knižnica Karola Kmeťka

10. 11. o 11.00 beseda so spisovateľom, hudobníkom a cestovateľom Pavlom „Hirax“ Baričákom s názvom Kým nás láska nerozdelí, pobočka Klokočina

22. 11. o 11.00 prednáška Mgr. Petra Bakaya o histórii a vzniku písma, U. Fraňa Mojtu 18

26. 11. o 10.00 beseda s regionálnou spisovateľkou Ruženou Smatanovou o jej tvorbe pre deti, Kostol s. Gorazda na Klokočine

28. 11. o 15.00 Pohľadanie duše – literárno-hudobné pásmo pri príležitosti Roka kresťanskej kultúry

Centrum Budúcnosť

Centrum poradensko-intervenčných služieb BUDÚCNOSŤ, Wilsonovo nábřeží č. 82, Nitra pozýva všetkých záujemcov, ktorých sa dotýka závislosť od alkoholu alebo iných návykových látok a chceli by najšť ľudí s rovnakým problémom a riešiť ho v svojpomocnej skupine.

Linka sociálnej pomoci

Na bezplatnom telefónnom čísle 0800 134 513 v po, str, a pi, vždy od 9. do 11.00 h - sociálne poradenstvo pre občanov v sociálnej núdzi - usmernenie pri voľbe a uplatňovaní foriem sociálnej pomoci. Informácie poskytujú zamestnanci odboru sociálnych vecí a zdravotníctva Úradu Nitrianskeho samosprávneho kraja.

Sociálny taxík

Táto služba je určená seniorom a ťažko zdravotne postihnutým občanom s obmedzenou hybnosťou a imobilným občanom, ktorým preprava spôsobuje problémy. Táto skupina občanov môže bezpečne, včas a finančne prístupne dopraviť do nemocnice alebo k príbuzným. Na zdravotné vyšetrenia, ošetrenia a rehabilitačné úkony musia byť jazdy objednávané dopredu na tel. 6502145.

Fórum mladých

Fraňa Mojtu 18, Nitra. Epicentrum vášho diania na Ulicí Fraňa Mojtu - budova Mediahausu a Krajskej knižnice K.

KNIŽNICE V NITRE

Krajská knižnica Karola Kmetka

Fraňa Mojtu 18, tel. 741 91 62; po.: 7.45 - 17.45 h, ut.: 8.45 - 17.45 h, st. - pia.: 8.45 - 17.45 h
Klokočina - Jurkovičova ul., tel. 651 98 61; po. - pia.: 9.00 - 17.00 h. **Bibliograficko-informačné oddelenie, Samova 1**, tel. 651 98 87; po. - pia.: 8.00 - 15.30 h - ponúka regionálnu literatúru.

Okrem odbornej a krásnej literatúry pre dospelých a deti knižnica ponúka špeciálne dokumenty (gramoplatne, mg kazety, videokazety, CD platne, CD ROM, DVD a patentové spisy), okolo 500 titulov periodík a zvukové knihy pre nevidiacich a slabozrakých.

V ponuke knižnice sú i výchovno-vzdelávacie podujatia pripravujúce čitateľa na prácu s knihou. Organizujú ich pracovníčky knižnice na Fraňa Mojtu 18 i v pobočke na Klokočine. **V novembri** bude knižnica pokračovať v slávnostných privítaniach žiakov 1. ročníkov základných škôl v knižnici s cieľom, aby žiaci hneď ako sa začnú učiť čítať, začali vyhľadávať aj služby knižnice. Z ďalších podujatí to budú dňa **10. novembra o 11.00 h beseda so spisovateľom, hudobníkom a cestovateľom Pavlom „Hirax“ Baričákom** (Ul. Fraňa Mojtu 18), kde radi uvítame aj záujemcov z radov verejnosti, **22. novembra o 11.00 h prednáška Mgr. Petra Bakaya** o histórii a vzniku písma (pobočka Klokočina), **26. novembra o 10,00 hod. beseda s regionálnou spisovateľkou Ruženou Smatanovou** o jej tvorbe pre deti (Ul. Fraňa Mojtu 18). V rámci Roka kresťanskej kultúry uskutoční knižnica dňa 28. novembra 2010 o 15.00 h. v priestoroch Kostola sv. Gorazda na Klokočine literárno-hudobné pásmo s názvom Pohladenie duše.

Ostatné podujatia sú určené pre organizované návštevy zo škôl všetkých stupňov a druhov. V prípade záujmu si treba dohodnúť termín osobne alebo telefonicky na vyššie uvedených číslach.

Kmetku. Máš minimálne 15 rokov, kopec voľného času a nevieš čo s ním? Nájdeš u nás klubové priestory, kde sa môžeš zapojiť do pripravených aktivít, zahrať si stolné hry alebo si vytvoriť svoj vlastný program! A nezabudni zobrať aj svojich kamošov! V priestoroch wifi pripojenie zdarma. Pre bližšie info klikaj na www.facebook.com (skupina Fórum mladých), www.nitra.sk

Kluby dôchodcov

KD Chrenová - so sídlom Ul. Okánika č. 6, Nitra
KD Dolné Krškany - so sídlom KD Krškany
KD Staré mesto - Domino, Nitra
KD Čermáň - so sídlom Baničova č. 12
KD Klokočina - so sídlom Baničova č. 12

Knižnica Agroinštitútu

Akademická 4, Nitra, tel. číslo: 037/ 79 10 211
Špecializovaná odborná knižnica v oblasti manažmentu poľnohospodárstva, pedagogiky a psychológie prístupná pre verejnosť. **Výpožičné hod.: po - pi 8.00 - 15.00**

Slovenská poľnohospodárska knižnica pri SPU

Štúrova 51, Nitra. Verejná vedecká knižnica špecializovaná na poľnohospodárstvo a príbuzné oblasti. Čitatelia majú k dispozícii elektronický katalóg, elektronické plnotextové dokumenty, internet a široký okruh informačných služieb. **Otváracie hodiny: po. - štv.: 8.30 - 18.00 h, pia: 8.30 - 17.00 h**, tel. 6517 743,

Univerzitná knižnica UKF

Dražovská cesta, 949 74 Nitra, tel./fax: 037/7336977, www.lib.ukf.sk.

Akademická knižnica, ktorá poskytuje knižničné a informačné služby pracovníkom, študentom univerzity a širokej verejnosti. Knižnica je vedecko-informačným, bibliografickým a poradenským pracoviskom. Zabezpečuje bibliografickú registráciu publikačnej činnosti pedagógov, vedeckých pracovníkov a doktorandov.

Otváracie hodiny: výpožičné oddelenie: po-št: 9.00-18.00, pi: 9.00-16.00, so: 8.00-13.00

študovňa Dražovská cesta: po-št: 9.00 - 20.00, pi: 9.00-16.00, so: 8.00-13.00

študovňa ŠD Zobor: po-st: 10.00 - 18.00, št: 8.00-16.00, pi: 8.00-14.00, so: 8.00-13.00

študovňa Hodzova ul.: po: 9.00-18.00, ut-št: 8.00-18.00, pi: 8.00-16.00, so: 8.00-13.00

študovňa Kraskova ul.: po-pi: 8.00.-16.00

BRITSKÉ CENTRUM, pôsobiace pri Univerzitnej knižnici UKF v Nitre, pozýva návštevníkov do svojich priestorov na Hodzovej ul. 1. Požičiavame aktuálne britské časopisy, súčasnú britskú beletriu a najnovšie publikácie z oblasti výučby a štúdia anglického jazyka. Kontakt: www.uk.ukf.sk, tel. 037/6408105.

Detská linka pomoci

Máš problém, ubližuje ti niekto, potrebuješ sa niekomu zdôveriť, ale nemáš komu? Nikto sa nedozvie, že si na linku volal(a), ani čo si povedal(a), pokiaľ nebudeš chcieť inak. Za hovor na linku 0800 100 444 neplatíš. Volaj počas prac. dní od 14. do 20.00 h

Požičovňa

Požičovňa zdravotných a kompenzačných pomôcok zapožičiava pomôcky fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím a fyzickej osobe s nepriaznivým zdra-

BOHOSLUŽBY V NITRE

Rímskokatolícke bohoslužby:

Katedrálny chrám - Bazilika sv. Emeráma, Nitriansky hrad: po - so 7.30; ne - 7.00, 9.00 h

Kostol sv. Ladislava - piaristi: po - pia 7.00, 12.15, 18.00, so 7.00, 18.00; ne 7.00, 8.30, 10.00, 11.15 - deťom, 18.00 h

Kostol Navštívenia Panny Márie na Farskej ulici, Kláštor: po - so 6.00, 7.00, 16.15; ne 6.00, 7.30, 9.00, 10.30 detská a 16.15 h

Kostol sv. Petra a Pavla, františkáni: po - so 6.30, 18.30 h; ne 7.00, 8.30, 10.00, 11.15 v maďarskej reči, 18.30
Kostol Nanebovzatia Panny Márie, Kalvária: po - so 6.30 h a 18.00; ne 7.00, 9.00, 10.30 d

Kaplnka v nemocnici: po - pi o 15.30 h; ne o 10.30

Kostol sv. Gorazda, Klokočina: po - pi 6.30 h a 18.00 h - po-pi; v so 6.30; ne 6.30, 8.00, 9.30, 11.15 a 18.00 h

Kostol sv. Martina, Chrenová: po - so 6.30, 17.30; ne 6.30, 8.00, 9.30 detská, 11.00 a 17.30 h

Kostol sv. Ur., Čermán: 8.30; 9.30 a 11.00 h

Kostol sv. Františka Xavierského, Drazovce: št - so: 7.00; denne o 17.00; ne 8.00 a 10.00 h

Kostol sv. Petra, Janíkovce: po - pia v zime o 18.00, v lete o 19.00; so o 7.00; ne o 8.00 a 10.45 h

Kostol - Nar. Panny Márie, Horné Krškany: pi 17.00; ne 9.00 h

Kostol sv. Ondreja, Dolné Krškany: 7.30, 10.30 h

Kostol Všetkých svätých, Kynek: št 18.00; ne 9.15 h

Kostol sv. Cyrila a Metoda, Mlynárce: po, str, pi o 18.00; ne 8.00, 10.30 h

Kostol Nanebovzatia Panny Márie, Párovské Háje: -: ne 11.00 h, str 18.00 h, v každý prvý pi v mesiaci 19.00 h

Kaplnka sv. Vincenta, Šindolka (Marianum): po - so 6.25; ne 9.00 h

Kostol sv. Imricha, Štítare: st 19.30 h, ne 9.00 h alebo 10.30 h podľa vyhlásenia

Kostol sv. Urbana, Zobor: ut - so 18.00; ne 8.00, 11.00 h

Kaplnka sv. Svorada, LÚ Zobor: st 15.45; ne 11.00 h

Kláštor Najsvätejšej Trojice, Služobnice Ducha svätého ustavičnej poklony. Bohoslužby: po-so o 6.45, ne o 8.00 h

votným stavom na adrese: Baničova č. 12, 949 11 NITRA. *Prevádzková doba:* po - Ut - Št : 7.00 - 15.00, st: 7.00 - 16.00, pi: 7.00 - 14.00. *Tel.:* 6925511, 6925519

Poradňa dojčenia

Pozývame vás do Poradne dojčenia v Regionálnom úrade verejného zdravotníctva na Štefánikovej ul. 58 v Nitre, každú stredu od 14.00 - 15.30, kde vám poskytneme rady v príprave na dojenie vášho dieťatka. Priamy telefonický kontakt 6560425 (volať v čase od 14.00 - 15.30 každú stredu) alebo 0907670208.

Kresťanský zbor

Podzámska 17, Nitra, ut. 18.30, ne. 9.30, 16.001. (pi) 10.00 h

Starokatolícka cirkev na Slovensku

V nedeľu a v prikázané sviatky o 9.00 h v **kaplnke sv. Gorazda na Chrenovskej č. 15.**

Gréckokatolícke bohoslužby:

Párovce - Kostol sv. Štefana, - iba v nedeľu o 10.00 h.

Cirkev adventistov siedmeho dňa

Bohoslužby v každú sobotu o 9.45 h v modlitebni za **kostolom na Ulici Fraňa Mojtu č. 10.** www.casd.sk

Cirkev bratská

V nedeľu o 10.00 h na **Nitrianskej ulici č. 21**

Evanjelické bohoslužby

Ul. Andreja Sládkoviča č. 12 - **Evanjelický kostol Ducha Svätého:** V nedeľu o 10.00 h s detskými službami Božími a vo št o 18.00 h. V ut o 19.00 h - biblická hodina pre staršiu mládež, v pi o 17.00 h pre dorast.

Evanjelické bohoslužby

V nedeľu o 8.30 h v modlitebni za starým kalvínskym kostolom na Ulici Fraňa Mojtu

Reformovaná kresťanská cirkev

V nedeľu o 8.30 h v modlitebni za starým kalvínskym kostolom na Ulici Fraňa Mojtu

Pravoslávna cirkev

Náhradné bohoslužobné priestory na Cabajskej ulici č. 30 (tzv. bývalý Stavospol, pod Železiarstvom Tóth). St: 9.00 Svätá liturgia (ak je v týždni sviatok, liturgia sa presúva na dotýčný deň), so: 17.00 (v zimných mesiacoch, 18.00 v letných mesiacoch) Velká večerňa, ne: 10.00 Svätá liturgia

Jubilanti v roku 2010

V mesiaci NOVEMBER 2010 oslávia významné životné jubileum títo občania mesta Nitra:

75 ROKOV: Ján Bartko, doc. PhDr. Zdenko Belaj, CSc., Ján Brindza, Jozefína Černeiová, Mária Dianová, Erika Fabišová, Ing. Vazil Gramer, Stanislav Halás, RSDr. Jozef Hruz, Zlata Hudecová, Katarína Hunková, Helena Jagdwirthová, Eva Janeková, Mária Jankulárová, Pavel Kóňa, Jozef Kučera, Edita Latečková, Ing. Vojtech Loži, Tibor Ördögh, Helena Petková, Helena Pílierová, Alžbeta Schneiderová, Paulína Slíšková, Ing. Demián Sojka, Mária Šindlerová, Helena Uhrínová, Július Varga, Titus Varga, Jozef Vašíček, Želmíra Vranková

80 ROKOV: František Adamík, Irena Adamíková, Marcela Bencová, Jozef Bernath, Sidónia Bieliková, Milan Břicháč, Mária Cifrová, Helena Čerešňová, Ernest Danáš, Valéria Ďuríková, Július Eliáš, Ernestína Fábelová, Gabriela Farkašová, Ing. Juraj Chyba, CSc., Katarína Ivaničová, Jozef Jagdwirth, Bernardína Kíkelová, Veronika Konopová, Ludmila Matejová, Mária Medovarská, Danuše Mezulianiková, Ludmila Mišove, Gizela Novoselová, Ing. Alžbeta Oberthová, Štefánia Rutkovská, Alžbeta Sirotková, Mária Šedová, Vicent Trubíni, Ladislav Gál, Michal Vasilko, Erich Vavro, Margita Výchová, Jolana Waldnerová

85 ROKOV: Anna Babušíková, Anna Brezinová, Anna Bubáková, Katarína Čermáková, Anna Fapšová, Helena Gabulová, Oldřich Havlík, Imrich Hrobár, Katarína Ivančíková, Mária Kelemenová, Mária Krčmáriková, Alžbeta Kúhnová, Júlia Lavová, Viliam Lieskovský, Terézia Malenčíková,

Jozef Malík, Mária Matyová, Július Melicher, Marta Ondrejková, Helena Pápayová, Anton Vicena, Brigita Zacharová

86 ROKOV: Pavlína Jakubeková, Júlia Krajancová, Eduard Mokráš, Žofia Nemešová, Júlia Szöllöšiová, Elgía Turi Nagyová, Štefánia Vargová, MUDr. Vladimír Zubácky

87 ROKOV: Antónia Andrášiková, Emília Bocánová, Edmund Boháčik, Paula Drábiková, Alžbeta Ederová, Josefa Kratochvílová, Mária Lukášová, Petrina Szorádová

88 ROKOV: Emília Cifrová, Amália Hegedusová, Margita Horváthová, Mária Jamrichová, Jozef Jusna, Margita Lauková, Božena Minarovičová, Margita Rutkovská, Alžbeta Strnadová, Jozef Turic

89 ROKOV: Ing. Jozef Boháč, CSc., Alžbeta Bystrická, Helena Forrová, MUDr. Jozef Klečka, Jozef Krčmár, Rozália Meravá, Pavol Rafaj, Helena Zajková

90 ROKOV: Helena Amrichová, Veronika Hercová, Mária Kelemenová, Mária Magová, Helena Mečiarová, Júlia Mistríková, Valéria Struhárová

91 ROKOV: Jozef Beňovský, Terézia Hromadová, Mária Kuhnová, Juliana Škulecová, Helena Tomastová

92 ROKOV: Helena Náhlavská

93 ROKOV: Terézia Zabuškú

94 ROKOV: Hilda Schulzová,

95 ROKOV: Štefánia Bakayová,

97 ROKOV: Mária Korecová, Magdaléna Lukáčová, Alžbeta Záhoráková

98 ROKOV: Martin Holka, Mária Hudecová, Alžbeta Zsakayová

Odišli spomedzi nás

V mesiaci **SEPTEMBER 2010**
nás opustili títo občania mesta Nitra:

Irena Bajusová, 78-r., Misionárska 19
Terézia Baronová, 80-r., Lukáčová 16
Alžbeta Bartová, 75-r., Štefánikova tr. 64
Margita Bartová, 84-r., Jarmočná 16
Milan Bednárik, 54-r., Dolnočermánska 62
Margita Beneová, 65-r., Kopanická 36
Jozef Bernath, 82-r., Železničarska 52
Pavol Botka, 72-r., Janka Kráľa 86
Vladimír Daniš, 75-r., Kavcova 6
Terézia Dolníková, 86-r., Gorazdova 8
Mária Foldešiová, 78-r., A. Žarnova 15
Jana Golhová, 49-r., Bizetova 35
Gabriela Hlinková, 90-r., Hollého 3
Rudolf Holec, 96-r., Trábečská 3
Darina Hrnčárová, 54-r., Novozámocká 92
Jozef Imrišek, 51-r., Na Hôrke 15
Milan Jaško, 64-r., Ždiarska 20
Eva Jelínková, 74-r., Vikárska 9
Edita Káčerová, 76-r., Radová 8
František Kalinský, 70-r., Dlhá 19
Kornel Kaplán, 46-r., Piaristická 3
Ing. Dezider Kelemen, 81-r., Lomnická 10
Eva Kellnerová, 84-r., Jurkovičova 14
Viktor Kincel, 30-r., Jurkovičova 10
Eva Kocúrová, 46-r., Nitra
Václav Kochan, 75-r., Dolnočermánska 62
Terézia Konkušová, 91-r., Partizánska 49

Terézia Košarištanová, 78-r., Na Priehon 79
Ing. Jozef Košík, 72-r., Za Ferenitkou 2
Ladislav Kováč, 64-r., Dlhá 18
MUDr. Eva Kováčová, 56-r., Jedlíková 4
Katarína Kráľová, 89-r., Železničarska 52
Ladislav Libay, 88-r., Rolnícka 40
Mária Liptáková, 87-r., Vodná 4
Emília Lišková, 80-r., Výstavná 7
Peter Lupínek, 50-r., Dlhá 21
Terézia Maderková, 78-r., Brigádnická 23
Dušan Meliš, 62-r., Muráňho 7
Emil Mojtó, 78-r., Mariánska 6
Jozef Moravčík, 56-r., Chotárna 21
Emília Muranová, 75-r., Novomeského 27
Ján Nechala, 60-r., Vihorlatská 4
Zuzana Novotná, 73-r., Javorová 6
Anna Orísková, 83-r., Štiavnická 18
Alexander Poč, 75-r., Novomeského 6
Jozef Polák, 58-r., Bajkalská 2
Daniela Pribylová, 52-r., Baničova 8
Štefan Repa, 71-r., L. Okánika 2
Helena Révayová, 89-r., Bulharská 1
Viliam Smida, 69-r., Pod kostolíkom 4
Helena Solárová, 92-r., Na Priehon 83
Otokár Srnčík, 79-r., Janka Kráľa 51
Anna Steckerová, 88-r., Za Humnami 36
Mária Ševelová, 82-r., Dolnozoborská 24
Bohumil Šíp, 82-r., Hviezdna 2
Kamil Šipoš, 72-r., Nitra
Zuzana Sošová, 88-r., Železničarska 52
Helena Štuchalová, 61-r., Hollého 9
Mária Tanciková, 88-r., Hlavná 137
Alfréd Tóth, 71-r., Hlboká 61
Július Varga, 74-r., Kanálová 8

POVEDALI SI „ÁNO“

4. septembra: Milan Mádela zo Slažian a Daša Orišková z Nitra, Peter Mužik a Katarína Bírová, obaja z Nitra, Mgr. Pavel Sabo a Ing. Silvia Ballayová, obaja z Nitra, Roman Krošlák z Čeladince a Iveta Durcová zo Starej Turej, Ing. Ivan Kováč a Erika Micháliková z Nitra, Peter Jurčák z Bratislavy - Petržalky a Lucia Kličová z Nitra, Jozef Porhajaš a Mgr. Petra Doršicová, obaja z Nitra, Michal Šúlek a Hana Čibíková, obaja z Bratislavy – Vrakune, Jozef Bauman z Alekšíniec a Veronika Štefániková z Nitra, Richard Chovanec z Nových Sadov a Zuzana Segéňová z Nitra, Vladimír Gardian zo Svätoplukova a Zuzana Buláková z Nitra, Henrich Lamper a Mgr. Zuzana Arpášová, obaja z Nitra
17. septembra: Jozef Švec z Levíc a Renáta Palatická z Ivanky pri Nitre
18. septembra: Bc. Marek Czako a Eva Dolejšová, obaja z Nitra, Peter Karabín a Beáta

Makulová, obaja z Nitra, Andrej Slamka a Veronika Turčaniová, obaja z Nitra, Marek Lőrinc a Viera Gábrisová, obaja z Nitra, Luis Filipe Monteiro Mesquita z Veľkej Británie a Lucia Vávrová z Nitra, Michal Nývlt zo Sokolova a Ivana Truchlíková zo Zlatých Moraviec, Ivan Mojžiš a Ludmila Martáková, obaja z Nitra, Marián Boszorád z Hostovej a Lucia Pálenkášová z Nitra, Juraj Krajčík zo Žiliny a Kristína Vaňová z Tovarníkov, Štefan Bučka z Nižnej a Jana Kovalčíková z Nitra, Tomasz Zbigniew Mackiewicz z Poľska a Lucia Krajčírovičová z Veľkého Zálužia, Dušan Ilavský a Eva Mučhová, obaja z Nitra, Martin Benko a Zuzana Šranková, obaja z Golanova, Juraj Chlebec a Martina Majorová, obaja z Nitra, Tomáš Gierlt a Mária Mlyneková, obaja z Nitra, Ivan Šupčík z Nitra a Ružena Gyepesová z Nitrianskych Hrnčiaroviec

Na následky fajčenia zomiera viac ľudí ako pri autonehodách

MUDr. Daniel Paulovič.

Foto: A. Jančovič

Medzinárodný deň bez fajčenia si pripomíname počas tretieho novembrového štvrtku z iniciatívy Medzinárodnej spoločnosti onkológov a pri podpore Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO). V priebehu kalendárneho roka je na problematiku fajčenia zameraný aj iný dátum - Svetový deň bez tabaku, ktorý pripadá na 31. mája.

Zanieteným protifajčiarskym bojovníkom v Nitre je MUDr. Daniel Paulovič, ktorý sám v minulosti sám fajčil. Teraz je zarytým odporcom tohto zlovyku, ktorý v čoraz väčšej miere postihuje mladých ľudí a najmä dievčatá. Je zistené, že 90 percent fajčiarov začalo s týmto zlovykom v mladosti. V súčasnosti sa hranica „prvej cigarety“ posúva do stále nižšieho veku.

MUDr. Daniel Paulovič konštatuje, že dnes už vieme, koľko cigariet môže naštartovať vznik rakoviny pľúc a iných orgánov ľudského tela. Je to jedna cigareta, ale nevieme, kto-

rá...? Aj keď sa neustále zdôrazňuje, že fajčenie a užívanie tabaku patrí medzi najčastejšie príčiny úmrtnosti ľudí na svete, nezdá sa, že by to výchovne pôsobilo na ľudí. Mnohí majú dojem, že ich sa to netýka, pokračuje MUDr. D. Paulovič. Čísla o úmrtiach sú hrozivé: teraz sa uvádza, že na následky fajčenia zomrie päť miliónov osôb, podľa odhadu odborníkov v roku 2025 ich môže byť osem miliónov, v roku 2050 dokonca 12 miliónov, ak sa doterajší trend spotreby tabakových výrobkov nezastaví.

V niektorých ekonomicky vyspelých krajinách sveta fajčenie nádejne vykazuje pokles vďaka účinnej stratégii vychádzajúcej z výchovnej, zdravotníckej, ekonomickej, sociálnej a legislatívnej oblasti.

Cigaretový dym obsahuje približne 4000 rôznych látok s účinkom na organizmus. Ide o pevné častice a plyny, napríklad nikotín, decht, oxid uhoľnatý, formaldehyd, kyanovodík, benzén, polónium, močovinu, voľné radikály, čpavok, nikel, arzén, kadmium a ďalšie. Z nich vyše 60 dokázateľne poškodzuje organizmus človeka.

Skúsenosti ukazujú, že v boji proti fajčeniu a na zníženie spotreby tabakových výrobkov sú účinné viaceré opatrenia. Medzi ne patrí zákaz priamej či nepriamej reklamy na tento druh výrobkov, ich zaťažovanie daňami, zvyšovanie cien na ne a zákaz fajčenia na všetkých verejných miestach aj na pracoviskách.

Na následky fajčenia v Európe zomiera ročne približne 650.000 ľudí. Takmer 80.000 obyvateľov európske-

ho kontinentu zomiera ročne na pasívne fajčenie. Vdychovanie cigaretového dymu zvyšuje aj u nefajčiarov riziko ochorenia na rakovinu pľúc a vznik srdcovo-cievnych chorôb. Tisíccky slovenských fajčiarov sú oslovované, aby prestali fajčiť. Bez vhodnej pomoci a podpory väčšina z nich v tejto snahe zlyhá. V súčasnosti všeobecná verejnosť, ako aj mnohí odborníci, ešte stále považujú predsavzatie prestať fajčiť len za odstránenie zlovyku. Pre väčšinu fajčiarov však už nejde len o obyčajné rozhodnutie zbaviť sa „zlovyku“. Pretože až 80% fajčiarov je závislých na nikotíne a aj na rôznych rituáloch, ktoré sa s fajčením spájajú.

Moderná liečba fajčenia vychádza z vedeckých dôkazov, ktoré definujú chronické fajčenie ako psychologické, sociálne a fyzické - drogovú závislosť. Dôkazom je aj fakt, že až 70% fajčiarov chce prestať fajčiť, avšak len 3 – 5% z nich sa to podarí samotným bez komplexnej liečby. Jedným z veľmi dôležitých faktorov je podpora zo strany lekára. Výskumy jednoznačne preukázali, že aj krátky rozhovor s lekárom, krátka rada a podpora prestať fajčiť, zvyšuje mieru úspešnosti pacienta v zanechaní fajčenia. Lekár by mal pacientovi vysvetliť, že pozitíva spojené s nefajčením sú oveľa väčšie ako problémy spojené s odvykáním.

„Väčšina ľudí, vrátane fajčiarov, uznáva, že fajčenie má nesmierne škodlivé a potenciálne fatálne účinky, preto niet pochýb, že ľudia chápu prečo by mali prestať fajčiť. (sy)

Prvá pomoc s chladnou hlavou

Pri príležitosti Týždňa zdravia, organizovaného mestom Nitra sa v Centre pre seniorov na Baničovej ul.č.12 v Nitre uskutočnila prednáška na tému „Prvá pomoc v nepredvídaných životných situáciách. Na stretnutie boli pozvaní aj seniori zo ZSS Viničky, sídliaceho na Považskej ul. v Nitre. V rámci obohatenia programu podujatia, vystúpili s krátkym speváckym programom, v ktorom zážitok umocnili vlastnoručne ušitými krojmi. Zahanbiť sa nedali ani seniori zo speváckej skupiny Nevádza, pracujúcej pri mestskom zariadení Centra pre seniorov na Baničovej ul. v Nitre, ktorí tiež zaspievali svoj repertoár piesní. Počas pod-

ujatia, okrem samotnej prednášky, v diskusii si účastníci vymieňali bohaté životné skúsenosti. Organizátori pre nich pripravili i malé občerstvenie a odniesli si i reflexné pásky pre zvýšenie bezpečnosti na cestách a perá. Vydarené

dopoludnie bolo ukončené odchádzajúcimi spokojnými účastníkmi. Tí si zaspievali ešte aj na dvore Centra, čím si skrátili čakanie na autobus, ktorí ich odviezol do ich domovov. Na podujatí sa zúčastnilo približne 80 ľudí.

Riešili dopravné situácie na križovatkách

Si držiteľom vodičského preukazu? Tak príď a otestuj svoje vedomosti.... Takouto ponukou boli oslo-

vení zamestnanci Mestského úradu v Nitre počas Dňa Bezpečnej komunity, ktorý sa konal 21. septem-

bra v rámci Európskeho týždňa mobility. Tento deň patril množstvu aktivít zameraných na dôležitosť prevencie úrazov obyvateľov nášho mesta. Autoškola Pohoda pripravila pre zamestnancov úradu testy na vodičské oprávnenie. Po ich úspešnom absolvovaní a preverení si svojich vedomostí boli zamestnanci oboznámení s novinkami v oblasti cestného zákona. Odmenení boli všetci účastníci malou pozornosťou s logom Bezpečnej komunity.

Erika Ambroziová
foto: autorka

O ČOM SA PÍSALO V MINULOSTI:

Nitrianska tabakáreň a „labužníci dymu“

Fajčíme slovenské tabakové výrobky, tak znel titulok v obrázkovom spoločenskom a kritickom týždenníku NOVÝ SVET z 3. februára 1940. Uvedomujú si, že fajčenie spôsobuje ťažké zdravotné poškodenie, ba až smrť, prinášame doslovné znenie článku, uverejneného v tomto týždenníku:

„Naši fajčiari fajčia nielen slovenskú cigaretu, ale aj slovenský tabak. Títo labužníci dymu nám tiež potvrdia, že náš tabak nepatrí síce medzi najlepšie druhy, avšak ani nie medzi najhoršie. Toho využíva naša mladá slovenská tabaková réžia a stará sa všestranne, aby aspoň šťastí sa vymaňila zo závislosti na cudzích surovinách.

Slovenská tabaková réžia skupuje od zmluvných

pestovateľov tabak a ukladá ho do dezinfikovaných skladov, kde prekoná tzv. fermentáciu – kvasenie – záhadný, ale veľmi dôležitý proces, lebo až po ňom je z tabaku poriadne fajčivo. Tento proces trvá niekoľko mesiacov a po jeho ukončení vyfermentovaný tabak balia do kockových balíkov a odosielajú do továrni na spracovanie. Trvá to 2 až 3 roky, kým tabak prejde všetky stupne výroby a prejde cez sto i viac rúk, kým sa dostáva hotový tabakový výrobok k fajčiarovi“.

Spracovanie tabaku bolo štátnym monopolom. Po vzniku Československej republiky prevzala tabakové továrne Československá tabaková réžia, od roku 1925 organizovaná na princípoch obchodného hospodárenia ako štátny pod-

nik. Okrem tabakových továrni zahŕňala aj úhrady nákupu tabaku v Nových Zámkoch, Ri-mavskej Sobote, Veľkých Trakanoch, Komárne, Nitre (od roku 1930), Lučenci (1932), Leviciach (1933) a Úrad predaja tabaku vo Zvolene.

V marci 1935 sa Mestská rada v Nitre rozhodla postaviť tabakový sklad nákladom 2 100 000 Kč. Na tento účel získalo mesto pôžičku v Bratislavskej mestskej sporiteľni vo výške 1 500 000 Kč. Objekt mal riešiť dočasné umiestnenie tabakového skladu – asi od roku 1927 – v zaniknutom mestskom pivovare a sladovni neďaleko železničnej stanice. Na terajšej Dražovskej ceste takto získal nové objekty Úrad nákupu tabaku v Nitre, v kto-

rom sezónne pracovalo až 200 ľudí. Výrobu v tomto štátnom podniku tvorila fermentácia tabaku, ročne ho spracovali okolo 122 000 metrických centov. V roku 1940 postavil tento úrad v novom areáli aj sklad mi-

nerálnych olejov, garáž a vrátnicu.

Autor fotografií Emil Foschko bol zamestnancom Úradu nákup tabaku v Nitre. (Jeho syn JUDr. Emil Foschko dnes býva v Nitre na sídlisku

Chrenová.) V poľnohospodárstve pracoval v Okresnom výbore Zväzu družstevných roľníkov a na kádrovom a personálnom oddelení Jednotného roľníckeho družstva ROZKVEŤ v Nitre - Ivanke. **M. Gál**

V Nitrianskej galérii sa predstavuje popredný nitriansky umelec

Karol Felix na ceste

Popredný nitriansky umelec Karol Felix sa v reprezentatívnych sálach Nitrianskej galérie predstavil samostatnou výstavou grafiky, malieb a výtvarnými návrhmi poštových známok. Slovenská pošta vydala pri tejto príležitosti poštový lístok s prítlačou a príležitostnú poštovú pečiatku, ktorá bola k dispozícii počas vernisáže na filatelistickej priehradke PO-FIS. Vernisáž sa konala na nádvorí Župného domu. Umelcovi prišlo zblahoželať množstvo priateľov, známych a milovníkov výtvarného umenia, medzi

nimi nechýbal zástupca mesta Nitra, viceprimátor František Baláž.

Na vernisáži účinkovala herečka DAB Evka Pavlíková, ktorú k autorovi viaže dlhoročné priateľstvo. Vo finále vernisáže hrala a spievala kapela Kurátorka v zložení Laco Réti st., Rudo Kratochvíl, Ondřich Ondroušek a Anton Moravčík.

Názov výstavy Na ceste umelec prevzal z rovnomeného románu Jacka Kerouacka. Symbolicky charakterizuje vývoj Felixovej tvorby, ale aj jeho študijné a výstavné aktivity

po celom svete. Karol Felix získal za svoju tvorbu viacero ocenení - Cenu za grafiku na Medzinárodnej výstave miniatúrneho umenia v Toronte (1995), Cenu spoločnosti Charbonell v súťaži Ex libris XXI. storočia v Paríži (1996), Cenu na 9. Medzinárodnom bienále malej grafiky v Soule (1996), Čestné občianstvo mesta Naperville, Illionis (2001) a tiež Cenu za najkrajšiu zahraničnú poštovú známku, ktorá mu bola udelená v Číne. Výstavu Karola Felixu si môžete do 14. novembra.

Ludmila Synaková

Foto: autorka

Úžas návštevníkov vzbudzovali najmä veľkorozmerné grafické diela.

Podoby záhradnej a krajinnej architektúry

Súčasný trendy v záhradnej a krajinnej architektúre na Slovensku predstavuje výstava, inštalovaná v priestoroch Fóra mladých na Ulici Fraňa Mojtu v Nitre. Výstavu pripravila Spoločnosť pre záhradnú a krajinnú tvorbu v spolupráci s Katedrou záhradnej a krajinnej architektúry FZKI SPU v Nitre. Návštevníci sa môžu oboznámiť s predstavami budúcich krajinných inžinierov

a záhradných architektov, ale aj s návrhmi vyštudovaných architektov, ktoré našli uplatnenie v rôznych slovenských mestách. Nájdete tu niekoľko zaujímavých návrhov ako skrásliť ulice, parky či námestia zeleňou a kvetmi a drobnou architektúrou.

Vzhľad súčasnej krajiny je výsledkom a odrazom potrieb spoločnosti a ľudí, ktorí v nej žijú. Zásadnú zmenu v krajin-

nej štruktúre Slovenska priniesla kolektívizácia v 50-tych rokoch minulého storočia, kedy jej vzhľad významne ovplyvnilo scelovanie pozemkov a odstraňovanie medzí. V súčasnosti sme konfrontovaní dvoma procesmi, ktoré vplyvajú a aj budú vplyvať na vzhľad krajiny. Je to industrializácia poľnohospodárstva a presídľovanie vidieckeho obyvateľstva do miest. Industrializácia prináša na jednej strane vysoké výnosy až nadprodukcii poľnohospodárskych produktov a strane druhej je výsledkom uniformná krajina. Sťahovanie vidieckeho obyvateľstva, zmeny v spôsobe zamestnanosti v prospech priemyslu či služieb vedú k zániku tradičných vzáieb vidieckeho obyvateľstva na krajinu a na tradičné spôsoby obhospodarovania a tým sa mení špecifický vzhľad – obraz krajiny. Výstava bola otvorená do konca októbra.

Text a foto: L. Synaková

Dražovská Tradícia v Báčskom Petrovci

Mesto Nitra nadviazalo družobnú spoluprácu s viacerými mestami po celom svete. Jedným z nich je aj Báčsky Petrovec v Srbsku. Úzku spoluprácu s týmto mestom má aj Matica slovenská, ale aj Občianske združenie Tradícia z Nitry - Dražoviec. A práve folkloristi z Dražoviec dostali pozvanie do Báčskeho Petrovca na Dni chmeľu a piva, ktoré pripravil Spolok Petrovskej družiny v Báčskom Petrovci v dňoch 27.-29.augusta. A aj keď sa už chmeľ v tejto oblasti

nepestuje, lebo pivovary nahradili túto plodinu rôznymi esenciami a tým zlikvidovali pestovanie chmeľu, členovia Petrovskej družiny na časy pestovania spomínajú s láskou a nostalgiou, lebo, ako povedala predsedníčka Spolku Petrovskej družiny na Kveta Benková, na chmeľi sa dalo zbohatnúť, ale aj zbankrotovať. Pre niekoho bol chmeľ živobytím, pre iného trápením.

Na túto oslavu si pozvali folkloristov z Nitry - Dražoviec, ktorí sa predviedli na nádvorí

Spolku v predstavení tradičných obrazov svojho repertoáru ako je práca vo vinici so zberom úrody a prípravy vína s oslavou tohto vzácného moku, potom to bol obraz tradičných žatevných prác s ukončením žatvy a odovzdaním žatevného venca gazdovi a napokon scény svaďobných obrazov so spevmi a ľudovými tradíciami v tejto obci. S Dražovčanmi striedavo vystúpil aj domáci folklórny súbor s tanečnými prvkami svojho regiónu.

Predstavenie sa konalo na nádvorí Spolku Petrovskej družiny, kde sa čapovalo aj pivo, veď akože by to bolo na oslavách chmelu a piva bez neho a keď k tomu pripočítame aj zhoršené počasie, môžeme povedať, že podmienky na vystúpenie boli viac ako náročné. Ale Dražovčania sa predstavili ako schopný súbor a upúťali svojím vystúpením prítomných návštevníkov aj vďaka vtipným a veselým scénkam a piesňam. Treba povedať, že medzi členmi súboru sú aj malé deti, ktoré dotvárajú kolorit dražovského folklóru. A veru netreba sa tomu ani čudovať, lebo v Tradícii vystupujú celé rodiny – manžel, manželka i deti.

Pred vystúpením v Spolku Petrovskej družiny sa konala v priestoroch Domu Matice slovenskej L. Mišíka vernisáž výstavy fotografií slovenských krojov dvoch autorov: Milana Hlôšku z Nitry a Jána Hlaváča z Báčskeho Petrovca. Milan Hlôška predstavoval slovenské ľudové kroje zo Slovenska a Ján Hlaváč predstavil slovenské ľudové kroje zo Srbsku. Bolo čo porovnávať, bolo na čo sa dívať a potešiť sa z krásy našich ľudových krojov, ktoré obdivovali Slováci

Foto © Milan Hlôška

z dolnej zeme. Tamojší pracovníci Matice slovenskej prejavili veľký záujem o túto výstavu, pretože porovnávať svoje kroje s našimi nemali možnosť a túžili po takejto konfrontácii. Vernisáž spestrili spevom a recitáciou folkloristi z Nitry - Dražoviec a tiež dve dievčiny z domáceho folklórneho súboru. Predsedníčka Matice slovenskej v Srbsku a MO MS v Báčskom Petrovci Katarína Melegová - Melichová ako aj predsedníčka Spolku Petrovskej družiny pani Kveta Benková vysoko hodnotili úroveň obrazov a možnosť porovnávať, ktorú nám dáva takáto výstava. Vyjadřili veľké podakova-

vania oboj autorom za zrealizovanie tohto podujatia.

Milé a úprimné stretnutie milovníkov tohto umenia neodradil ani jemný dáždič, ktorý začal padať na krásne nádvorie Domu Matice slovenskej. Nedelné predpoludnie bolo venované bohoslužbám. Členovia súboru sa zúčastnili bohoslužieb v evanjelickom kostole, kde sa prezentovali niekoľkými náboženskými piesňami v zborovom speve vo veľmi peknom a kultivovanom prejave, ktorý zaujal domácich návštevníkov a za ktoré sa im podakoval pán farár. Vedúca OZ Tradícia Ing. Miroslava Zaujcová odovzdala pánu farárovi dar – obrazovú publikáciu Nitra z oblakov a stretnutie sa skončilo milým posedením s predstaviteľmi cirkvi pri malom občerstvení.

Lučenie s Báčskym Petrovcom bolo dojemné a takmer slzavé. Dolnozemskej Slováci boli veľmi radi, že sa stretli so svojimi rodnými z dávnej vlasti a vyslovili želanie, aby sa podobné stretnutia uskutočňovali častejšie a na oboch stranách hraníc. Fotografovanie na pamiatku v tejto atmosfére nemohlo absentovať.

Text a foto: Milan Hlôška

Foto © Milan Hlôška

Close Harmony Friends na scéne dvadsať rokov

Preletelo neuveriteľných dvadsať rokov od založenia Close Harmony Friends. Všetci fanúšikovia tejto vokálnej skupiny, ktorá namiesto hudobných nástrojov používa ľudský hlas, si nenechaala ujsť výročný koncert v nitrianskom Divadle Andreja Bagara. Na koncerte vystúpil špeciálny hosť večera, rakúska skupina Safer Six.

Kapelu založili Mário Fančovič, František Vlasák, Zuzana Vlasáková a Patrícia Papírníková. Zlomovým rokom bol pre nich rok 1993, keď sa zúčastnili na medzinárodnom zborovom festivale v

Tábore, kde ako jediní spievali štýlom a cappella. Od roku 1995, kedy vyšiel ich prvý album s názvom Happy Day, im celkovo vy-

šlo sedem CD. Na svojom konte majú úspešné koncerty doma, v Európe, ale i v zámorí. (rm)

foto: L. Synaková

Čaká nás Koniec hry

Vo Veľkej sále Divadla Andreja Bagara v Nitre sa 12. novembra uskutoční premiéra ďalšieho nového titulu, ktorý obohatí repertoár divadelnej sezóny 2010/2011. Pôjde o inscenáciu Koniec

hry, ktorú divák pozná z knižného vydania rovnomenného románu známeho slovenského spisovateľa Dušana Mitana. Dramatizácia tohto románu nie je len kriminálnym príbehom o beštiálnej

vražde, ale aj znepokojujúca výpoveď o spoločenskej pretváрке, alibizme a morálnom bezvedomí. Dejom sa prelínajú tri roviny – biologická, psychologická a spoločenská.

Príbeh nesie v sebe tiež posolstvo - očistenie sa od negatívnych myšlienok, ktoré dnes prevládajú v bežnom živote človeka. V hlavných úlohách sa predstavia: M. Ondřík, D. Kuffelová, E. Pavlíková, J. Loj, K. Turjanová, M. Nahálka, J. Greško, Ž. Martišová, P. Kadlečík, J. Hrho a J. Hrčka. Inscenáciu dramaturgicky pripravil Daniel Majling, kostýmy Peter Čanecký, scénu Pavel Borák a výber hudby Jakub Ursíny. Réžiu má Roman Polák.

Bc. Eva Bányiová

Režisér inscenácie Koniec hry Roman Polák na prvej čítacej skúške.
Foto: L. Synaková

Svedectvo o súčasnosti

dokončenie z 1. str.

svoju čitateľskú obec, ktorá sa aj napriek neprebernému množstvu informácií, šíriacich sa cez internet, dožaduje informácií o aktuálnom dianí. Časopis Nitra podporuje miestnu a regionálnu identitu obyvateľov, zvyšuje ich informovanosť o udalostiach a aktivitách v meste. Medzi čitateľmi sú obľúbené aj články od spo-

lupracovníkov – archeológov, profesionálnych či amatérskych historikov, ktorí pred čitateľmi odkrývajú tajomstvá našej dávnej minulosti. Nemalou mierou tak prispievajú k formovaniu povedomia a oprávnenej hrdosti na starodávnu Nitru – matku slovenských miest, ktorá je našim spoločným domovom.

Pozitívom je aj prepojenie

klasickej tlačenej formy vydávania mesačníka s elektronickou, a to umiestnením obsahu časopisu na internetovú stránku mesta Nitry. Zásluhou elektronickej podoby tak kultúrno-spoločenský časopis Nitra získal nový rozmer, pretože si ho môžu prelistovať čitatelia v ktoromkoľvek kúte sveta a sú tak v kontakte so svojim rodným mestom.

Ludmila Synaková

Bibiánka Miškolciová úspešná na organových dňoch

Vo štvrtok 9. septembra sa vo Zvolene zišli neprofesionálni organisti na jubilejnej, už XV. celoslovenskej prehliadke, ktorá nesie názov Gorazdove organové dni. Keďže aj na ZUŠ J. Rosinského v Nitre sa vyučuje hra na organe, stalo sa tradíciou, že sa žiaci triedy pani učiteľky Márie Kosovej zúčastňujú každoročne na tomto podujatí. I keď onen štvrtok bol upršaný deň, neodradilo nás to a vybrali sme sa do Zvolena. Výprava troch mladých umelcov a žiakov ZUŠ J. Rosinského v Nitre Veroniky Lipovskej, Bibiánky Miškolciovej a Michaela Augustína v sprievode pani učiteľky Kosovej sa ocitla v prostredí krásnych slovenských hôr a v priamej blízkosti starobylého Zvolenského zámku. Chvilie strávené za organom, rozohrávky i psychická príprava vyvrcholili v

piatok 10. septembra, keď sa mladí organisti predstavili na koncerte. Porota vybrala jedného laureáta súťaže a Bibiánka Miškolciová z nitrianskej ZUŠ získala špeciálnu cenu „najmladšej účastníčky prehliadky“.

Význam jubilejných XV. Gorazdových organových dní podčiarkuje skutočnosť, že tvorili súčasť XXI. dní sv. Gorazda na Sloven-

sku, Dekády svätého Gorazda na Slovensku 2005 – 2015 a osláv 20. výročia zrodu svätogorazdovskej tradície Slovákov, nad ktorými prevzal záštitu prezident SR Ivan Gašparovič. Celoslovenská prehliadka neprofesionálnych organistov sa uskutočnila ako významná aktivita Roka kresťanskej kultúry 2010 na Slovensku. **M. Augustín**

Nitrianske časostroje

Hodiny na kupole mestského domu

V prvej časti histórie nitrianskych vežových hodín sme sa dozvedeli, že hodiny na Nitrianskom hrade existovali už pred rokom 1663, keď sa po prvý raz spomínali v súvislosti s tureckým obsadením Nitry. Keď v roku 1790 objednali pre katedrálu nové hodiny u Juraja Pažíckého z Rajca, prvé nitrianske hodiny preniesli na mestskú vežu, kde odbíjali čas ďalších 90 rokov.

Vtedy, v roku 1880, sa rozhodlo mestské zastupiteľstvo postaviť novú radnicu, ako ju poznáme dnes. A tak do nového mestského domu sa dostal nielen materiál zo zrúcanej veže, ale aj staré vežové hodiny, ktoré po dokončení stavby v roku 1882 umiestnili do rožnej vežovitej kupoly tejto reprezentatívnej stavby postavenej v renesančnom štýle. Tu znova slúžili ďalším generáciám Nitranov veľmi dobre, lebo presne na sekundy ukazovali čas na dvoch ciferníkoch. Medzičasom dostali aj elektrické osvetlenie, ktoré zmodernizovali v roku 1965.

Hodiny mali veľmi dobrý stroj a o ich údržbu sa starali generácie nitrianskych hodinárov a samoukov. Pred rokmi túto starostlivosť robil J. Šodel. Naposledy ich svedomito udržiaval, naráhoval a staral sa o ne správ-

Pôvodné hodiny demontovali z kupoly Ponitrianskeho múzea, pretože sa zlomilo ozubené koliesko časostroja a miesto nich inštalovali nové bicie elektrické hodiny.

Foto: Ludmila Synková

ca budovy vtedajšej budovy Mestského národného výboru (dnes Ponitrianskeho múzea), Alexander Bernát. Keď ich v roku 1976 demontovali z kupoly Ponitrianskeho múzea, pretože sa zlomilo ozubené koliesko časostroja, inštalovali na ich miesto nové bicie elektrické hodiny, dodané ešte v r. 1975. Staré hodiny sa nťahovali ručnou kľukou, ktorou sa navíjal povraz na hriadeľ. Naposledy mali hodiny 5-kilogramové kovové závažia. Po rozlúčkovej demontáži starých, vyše 300-ročných vežových hodín, pri nťahovaní hodín každých 24 hodín ukazovali čas presne na sekundy. Koliesko medzičasom opravili a vzácné hodiny ako

zaujímavý technický a historický stroj prevzalo v roku 1978 Ponitrianske múzeum. Tu sa teda skončila zaujímavá púť najstarších nitrianskych vežových hodín, o ktorých vieme, že už v roku 1663 boli na hradnej veži Nitrianskeho hradu a predpokladáme, že tam boli aj pred týmto rokom, ale nepoznáme rok ich výroby a inštalácie.

Bude vecou odborníkov ustáliť, prípadne odhadnúť vek starého hodinového mechanizmu. Pretože ide o viac ako 300-ročný hodinový stroj, môžeme predpokladať jeho domácu, nitriansku výrobu. Považujeme ho preto za vzácnu technickú pamiatku.

dokončenie v bud. čísle (bk)

Bocciu hrali na Klokočine

V Mestskej športovej hale na Klokočine sa 25. septembra uskutočnil turnaj v bocci, na ktorom súperili ťažko zdravotne postihnutí hráči. Športovcov prišiel povzbudiť i primátor Nitra Jozef Dvonč, ktorý im vyjadril obdiv, že aj napriek fyzickej bariére podávajú obdivuhodné výkony. Na podujatí sa tiež zúčastnili poslankyňa MsZ v Nitre Oľga Csákayová a prezidentka Homo Nitriensis Margita Štefániková.

Organizátorka súťaže Katarína Lehotáková vyjadrila menšiu nespokojnosť, že na turnaj neprišli všetci pozvaní hráči. Aj napriek nekompletnej účasti všetkých hráčov turnaj splnil svoj účel, ktorým neboli špičkové športové výkony alebo súperenie o prvenstvo. Hlavným poslaním pilotného ročníka turnaja v bocci bolo zbúrať fyzické bariéry, toto poslanstvo tur-

naj potvrdil a premostil ho i do nasledujúceho ročníka.

Mesto Nitra podporilo turnaj bezplatným prenájomom haly a spomienkovými predmetmi o meste pre všetkých hráčov. Prezenčný turnaj okrem Mesta Nitra podporili Rotary Club Nitra, Autohaus – Hinca, s.r.o. autorizovaný predajca Citroën a Sting – Itec Slovakia, s.r.o.

Andrej Jančovič
Foto: autor

Chodecká Nitra 2010

Medzinárodné chodecké preteky Chodecká Nitra 2010, ktorá sa konali v piatok 1. októbra na pešej zóne v Nitre, v hlavnej kategórii mužov na 5 km vyhral suverénne Nitran Matej Tóth časom 19:28 min. Tento náš najlepší slovenský chodec zopakoval svoje vlašjšie prvenstvo, tentoraz však časom lepším o 28 sekúnd. Rozdávali sa medaily aj v ďalších kategóriách. Ceny víťazom odovzdával primátor mesta Nitra Jozef Dvonč a Matej Tóth.

Text a foto: L. Synková

Televízne seriály a náš všedný život

Ordinácia, Panelák, Odsúdené... Pred záplavou slovenských televíznych seriálov, hojne živých reklamou, dnes fakticky neexistuje účinná obrana. Vyzerá to takto: Reči sa hovoria, čas tečie od spotu k spotu, v deji sa nedeje nič, ale nosič reklamy funguje, ako má. A prachy pre majiteľov televízií sa sypú. Celkový dojem? Dokonalý obraz nafúknutej bezobsažnosti, lesklých interiérov a drahých kostýmov herečiek s chudobnou slovnou zásobou od mizerného scenáristu. Ale aký to div – jediným cvaknutím ovládača vstúpite z prázdnoty na iný televízny kanál, kde beží seriál z pravekej minulosti – Sanitka. Ošumelý obraz, kostýmy s patinou času, neoholené tváre, povolená viazanka riaditeľa Záchrannej služby, ktorému stále niekto hádže polená pod nohy. Proste hrôza!

Problém je v tom, že v priamej konfrontácii s bezduchými telenevelami našich dní pôsobí napríklad rutinne zahraný dialóg medzi primárom a jeho doktorom na tému, či povedať pacientovi pravdu o jeho zdravotnom stave, natoľko sugestívne, presne a pravdivo, že autor Sanitky pôsobí ako Shakespeare.

Ak si za dvadsať rokov budeme hovoriť, ako tá reprízovaná Ordinácia v ružovej záhrade vyzerá sviežo naproti tomu, čo malo včera premiéru, tak Boh nás ochraňuj a všetko zlé od nás preč. To snáď budú hrať všetky postavy tučniaky, delfíny a holografické obrazy postáv programované jediným kreatívnym producentom, ktorý do tej doby nevyhynul na nadmernú konzumáciu nekonzumovateľnej kávy z automatov stojacich na chodbách našej firmy.

Ludmila Synaková

Mesto Nitra –

Mestský úrad v Nitre

Štefánikova tr. č. 60, 950 06 Nitra,
Tel.: 65 02 111, fax: 65 02 331, www.msunitra.sk
E-mail: msunitra@msunitra.sk, www.nitra.sk
Primátor mesta: **doc. Ing. Jozef Dvonč, CSc.**
e-mail: primator@nitra.sk
Zástupca primátora: **Ing. František Baláž**
e-mail: balaz@msunitra.sk
Zástupca primátora: **Štefan Štefek**
e-mail: stefek@msunitra.sk
Prednosta MsÚ: **JUDr. Igor Kršíak**
e-mail: prednosta@msunitra.sk
Hlavný kontrolór: **Ing. František Halmo**
e-mail: halmo@msunitra.sk
Web stránka: www.msunitra.sk

Referát klientskeho centra služieb: (prízemie budovy vpravo), po, ut, št: 8.00 - 15.00, str: 8.00 - 16.45, pi: 8.00 - 13.45, so: 8.00 - 12.00 (podateľňa a pokladnica).
Tel: 65 02 325, fax: 65 02 331.

Klientske centrum služieb MsÚ: matričný úrad, evidencia občanov a domov, stavebný úrad, odd. komunálnych činností a životného prostredia, poradenstvo - projekt Solidarita s občanom, útvár soc. služieb, odd. miestnych daní a poplatkov, podateľňa, NISYS.

STRÁNKOVÉ HODINY: v pondelok, utorok, štvrtok od 8.00 do 15.00 h, v stredu od 8.00 do 16.45 h, v piatok od 8.00 do 13.45 h.

POKLADNICA: po. 8. - 14.30 h, ut., št. 9. - 14.30, st. 8. - 16.15 h, pi. 8. - 11.30 h, so. 8.-12.00 h (prízemie).

MESTSKÁ POLÍCIA: Cintorínska ul., č. tel.: 69 22 555, sídl. Klokočina, č. tel.: 77 30 845 alebo 159, internet: www.nitra.sk, alebo (www.mspnitra.sk).

Nitriansky informačný systém - NISYS, Štefánikova trieda č. 1, INFOTEL:037/16 186, č. tel.: 037/741 09 06, fax: 037/741 09 07, e-mail: info@nitra.sk.

Web stránka: www.nitra.sk

kultúrno-spoločenský mesačník. Vychádza vždy 1. v mesiaci. Vydáva Mesto Nitra - Mestský úrad v Nitre. Redaktorka: **Mgr. Ludmila Synaková**. Predseda Redakčnej rady Mesta Nitra: **Ing. František Baláž**, podpredsedníčka: **Mgr. Renáta Kolencíková**, členovia redakčnej rady Mesta Nitra: JUDr. Ivana Buranská, Mgr. Andrej Jančovič, Štefan Korman, Mgr. Ludmila Synaková, Mgr. Mariana Záturová. Adresa redakcie: **Mestský úrad, Štefánikova tr. 60, 950 06 Nitra**, číslo tel.: **6502 396**, e-mail: synakova@msunitra.sk. Sadzba a tlač: **Cart print, s. r. o.**, Nitra. Evidenčné číslo: EV 3918/09. Temat. skupina A11, ISSN 1336-4685. Uzávierka čísla: 15. 10. 2010, zadané do tlače 25. 10. 2010.